

Zaostřeno na jesle: provoz jeslí ve vybraných městech ČR

Jitka Kolářová, Blanka Plasová, Kateřina Ulíková, Jana Štefaníková, Táňa Holčáková, Michaela Marksová-Tominová

1. ÚVOD

Tato kapitola přináší stručný výtah ze stěžejní aktivity projektu, jejímž cílem bylo získat informace o stavu a dostupnosti jeslí a podobných zařízení péče o děti do 3 let v několika městech. Důvodem byl fakt, že mnoho těchto zařízení v současnosti čelí uzavření a zrušení. Chtěli jsme zjistit, jaká je vlastně nabídka jeslí a zda odpovídají svým počtem a kvalitou péče požadavkům dnešních rodičů. Jesle jsou důležitým prvkem podpory zaměstnanosti rodičů malých dětí. Zdá se však, že podobné informace o tom, co nabízejí, dosud nikdo nesesbíral. Toto šetření tak má fungovat jako základní podklad pro argumentaci na podporu či zlepšení stavu jeslí a podobných zařízení.

Šetření proběhlo v pěti městech ČR: v Brně, Hradci Králové, Liberci, Litoměřicích a Praze. O (obcí zřízených) jeslích se zjišťovaly informace provozní a finanční povahy, dále bylo jeho součástí krátké dotazování na spokojenost rodičů, kteří své dítě do jeslí umístili, a rozhovory s řediteli a ředitelkami těchto zařízení. Okrajová pozornost byla věnována také dalším zařízením a službám, jako jsou agentury na hlídání dětí, mateřská centra či soukromé jesle. V následujícím textu budou stručně představeny základní výsledky zjišťování v jednotlivých městech, srovnání a závěry tohoto šetření.¹

2. PROVOZ JESLÍ:

BRNO: (367 tisíc obyvatel)

I. Jesle veřejné (obecní):

Brněnské jesle provozuje nestátní zdravotnické zařízení „Centrum dětských odborných zdravotnických služeb Brno, p.o“, jehož zřizovatelem je Statutární město Brno. Jde o 3 zařízení, jejichž celková kapacita je 110 dětí na celodenní pobyt. (ul. Fr. Skaunicové – 30 dětí, Fügnerova – 45 dětí, Stamicova – 35 dětí).

Do jeslí jsou obvykle přijímány děti ve věku obvykle od 18 měsíců do 3 let věku.

Jesle jsou otevřeny od 6:30 do 17:00. Z celkem 203 zapsaných dětí jich v současnosti chodí na 5-denní pobyt 103.

Poplatky za celodenní pobyt se pohybují v rozmezí 800,- Kč za měsíc do 4 500,- Kč za měsíc v závislosti na celkovém příjmu rodiny. U částečného pobytu se celková částka se vypočítává z 4 500,- Kč/měsíc.

II. Soukromá zařízení pro děti do 3 let

Kromě zmíněných jeslí funguje v Brně řada dalších zařízení. V současné době neexistují databáze, ze kterých by bylo možné získat hodnověrné informace o kvalitě a rozsahu těchto soukromých služeb. Následující údaje byly získány na základě prohledávání internetu, rozhovory s rodiči a rozhovorů s majiteli či provozovateli těchto soukromých zařízení. Ověřování údajů bylo možné pouze v případě ověření registrace daných zařízení v Živnostenském rejstříku. Pro první 3 zařízení v následujícím seznamu platí, že poskytují hlídání/péči o děti mladší 3 let v alespoň obdobném režimu jako zařízení jeslí, péče o děti není zcela nahodilá a nepravidelná a o děti je pečováno v menším kolektivu dětí. Nicméně ani v jednom ze zkoumaných zařízení není poskytována péče na základě vázané živnosti „Péče o děti mladší 3 let nerodičovskou osobou v denním režimu“, ale pouze na základě volné živnosti „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“:

---

¹ Plné verze textů šetření lze získat na adrese Gender Studies, o.p.s.

- Miniškolka – hlídání dětí (dlouhodobé i krátkodobé hlídání dětí jak na místě, tak v rodinách)
- Dětské studio "U tety Elišky" (dětský koutek, dlouhodobé i krátkodobé hlídání probíhá v menším kolektivu dětí)
- Miniškolka „Mary Poppins“ (režim klasické MŠ s určitými specifiky: zahraniční skladba třídy, věk od 2,5 roku, dlouhá provozní doba, cílem dosažení kompetencí potřebných pro vstup do základní školy)
- Agentura Větrník – centrum pro matku a dítě (hlídání dětí od 3 měsíců do 10ti let, spíše příležitostné hlídání)
- Středisko volného času Lužánky – pobočka Centrum rodinných aktivit Lata (služba „Maceška“) (příležitostné i pravidelné hlídání dětí 2 – 5 let bez rodičů s rozvíjejícím programem, pouze 9 -12 hodin)
- BIBO - hlídání dětí (hlídání dětí v rodinách v Brně a okolí, doprovod do školky, kroužků)
- Agentura Mia, s.r.o. (pravidelné i nepravidelné hlídání dětí, péče o nemocné děti, doprovod a vyzvedávání dětí)
- Agentura „Šťastný dům“ (komplexní péče o domácnost, včetně hlídání dětí každého věku)
- Agentura „Šťastný skřítek“ (hlídání a péče o děti, doučování, doprovod dětí)
- Jitka Suhomelová - Jitkas (hlídání dětí, péče o seniory, hospodyně, zahradníci)

HRADEC KRÁLOVÉ: (94 tisíc obyvatel)

I. Jesle veřejné (obecní):

V současné době jsou ve městě pouze jedny obecní jesle a 3 soukromé subjekty, které deklarují poskytování služeb hlídání dětí.

Do září roku 2006 fungovaly na území města dvoje obecní jesle s celkovou kapacitou 77 dětí. Důvodem pro zrušení jedné jesle byl údajně klesající zájem ze strany rodičů o umístování dětí v obou zařízeních. Zrušeny byly jesle Štefánikova a jesle v Orlické kotlině byla navýšena kapacita na 65 dětí.

Otevírací doba jesle je 6:30 až 16:30. Počet docházejících dětí je proměnlivý, což se odvíjí od toho, že asi polovina dětí dochází do zařízení pouze na několik dní v měsíci. Jesle přijímají děti od cca 11 měsíců, zároveň je podmínkou, aby dítě už začalo jíst.

Paušální poplatek je 1 100 Kč za měsíc, k tomu se připočítává za každý den pobytu dítěte poplatek 51 Kč (26 Kč na stravu, 25 Kč na péči). Rodičům s trvalým pobytem na území Hradce Králové přispívá magistrát 100 Kč měsíčně. V případě slabých sociálních poměrů rodiny je možno požádat o snížení poplatků.

Vzhledem k právní formě má zařízení velmi omezené další možnosti získávání financí na svůj provoz (pro jakékoliv smluvní vztahy je zařízení v podstatě Statutárním Městem Hradec Králové a řídí se tudíž zákonem o obcích, o „malých“ rozpočtových pravidlech, apod.). Proto vzniklo v roce 2006 občanské sdružení Radost v jesličkách, které má za cíl zkvalitnění a zpříjemnění pobytu a péče dětí umístěných v jeslích Orlická kotlina, zlepšení materiálního vybavení jesle, přípravu a organizaci volnočasových aktivit pro děti a jejich rodiče. Sdružení založili zaměstnanci jesle a osoby z řad rodičů dětí umístěných v jeslích. Občanské sdružení přijímá dary od rodičů, od sponzorů a dále například prodává kresby dětí z jesle v „aukcích“ na internetu. Vznik sdružení lze označit za příklad dobré praxe v oblasti spolupráce jesle s rodiči.

II. Další možnosti péče o děti ve městě a okolí

Ve městě a okolí působí tři subjekty zaměřené na hlídání dětí:

- Agentura Popelka (Hradec Králové);
- Agentura Teta Andělka (Hradec Králové);
- Safari Baby club (Třebechovice)

LITOMĚŘICE: (26 tisíc obyvatel)

I. Jesle veřejné (obecní):

V Litoměřicích fungují jedny obecní jesle s kapacitou 20 míst. Jesle jsou jedním z oddělení příspěvkové organizace města Litoměřice Centrum Srdíčko, která je zařízením pro zdravotně postižené děti a mládež. Vedle jeslí sem spadá také speciální mateřská škola, rehabilitační stacionář a kožní stacionář.

Centrum Srdíčko vzniklo v budově bývalých samostatných jeslí a v budově mateřské školy. Jesle, které jsou součástí Centra, umožňují pobyt i pro děti s tělesným a mentálním postižením, ačkoliv primárně se jedná o třídu zdravých dětí. V minulosti se několikrát objevila snaha o zrušení jeslí, zejména s ohledem na finanční náročnost. Ale právě vzhledem k vytvoření unikátního Centra Srdíčko ke zrušení jeslí nikdy nedošlo.

Jesle určeny pro děti od 1 do 3 let. Obvykle se přijímají děti od 18 měsíců věku, další nároky na děti nejsou. Otevírací doba je 6 až 16 hodin. Zhruba polovina z cca 30 zapsaných dětí je umístována na nejvýše 5 dní ve měsíci.

Rodiče platí za jesle měsíčně 1000 Kč (samoživitelé pak polovinu). V případě, že dítě tu pobývá 5 dní v měsíci, zaplatí 50 Kč za den a stravné ve výši 20 Kč.

II. Další možnosti péče o děti ve městě a okolí

Ve městě jsou 3 Mateřská centra, z toho dvě spravují církevní organizace. Placené hlídání dětí se ve městě realizuje v nezanedbatelné míře, nicméně pouze na základě neformálních vztahů. Není zde žádná oficiální agentura na hlídání dětí.

V Roudnici nad Labem byla snaha znovuzaložit jesle zřizované městem, prozatím to bylo vždy zastupitelstvem zamítnuto, stejně tak ve Štětí. Ve Štětí se objevil návrh založit při místní papírně závodní jesle, výsledek však není znám. V Úštěku jesle nejsou.

LIBEREC: (99 tisíc obyvatel)

I. Jesle veřejné (obecní):

V Liberci do roku 1992 tu fungovala síť obecních jeslí. V 90. letech byla tato síť silně redukována, v roce 1992 vznikla organizace Jesle Liberec. Z té po pěti letech vzniklo Centrum zdravotní a sociální péče, jejímž cílem se stalo poskytování služeb v oblasti zdravotní, výchovné a sociální péče. Cílovými skupinami jsou děti od 1 do 6 let věku, matky s dětmi (azylový dům) a senioři (pečovatelská služba).

V rámci Centra zdravotní a sociální péče jsou v provozu 3 zařízení pro děti ve věku od 1 do 3 let, která jsou vždy propojena s mateřskou školou pro děti se specifickými zdravotními obtížemi (oční vady, respirační choroby, opakované respirační choroby). Celková kapacita je 36 míst.

Otevírací doba je 6.30-17.00. Většina dětí je v jeslích celý den, jen asi pětina půlden. Naplněnost zařízení je více než 100%, to je však dáno propojením s mateřskou školou.

Cena za celodenní péči o děti v těchto zařízeních je 1600 Kč měsíčně (jinak 35 Kč ošetřovné + 37 Kč stravné na jeden den). Je také možné využít možnost krátkodobého hlídání dítěte (50 Kč na hodinu + stravné).

V červnu 2008 budou všechna tato zařízení uzavřena. Město Liberec plánuje vznik soukromých jeslí, které by měly být umístěny v jednom ze současných zařízení. Bližší informace o přesné kapacitě a finančních podmínkách pro rodiče nejsou ještě známy.

Odhadované školné v těchto soukromých jeslích se pohybuje kolem částky cca 7000 Kč měsíčně a výše.

V Jablonci nad Nisou obecní jesle nejsou.

II. Další možnosti péče o děti ve městě a okolí:

V Liberci a Jablonci nad Nisou funguje několik agentur na hlídání dětí, ty ale zajišťují hlídání dětí v domácnostech klientů nebo vyhledávají stále pečovatelky a chůvy.

PRAHA: (1 198 tisíc obyvatel)

Šetření bylo provedeno pouze v městských částech Praha 1-15.

Za jedno z nejzávažnějších zjištění lze považovat, že v hlavním městě Praze neexistuje žádný celopražský přehled jeslí, ani obecních, natož soukromých. Na webových stránkách magistrátu hl.m. Prahy se od heslem „jesle“ objeví několik dotazů (z let 2006-2007), kdy se matky tázaly na přehled jeslí v Praze. V jedné z odpovědí je uvedeno, že je přiložen seznam jeslí evidovaných odborem sociální péče a zdravotnictví z dubna 2007 - ani v této odpovědi není seznam jeslí kompletní. V jiných odpovědích, kde se pisatel/ka neodvolává na tento přehled, se evidentně jedná o údaje vyhledané na veřejně přístupném webu.

Seznam jeslí je také vypracován v "Adresáři zdravotnických zařízení v ČR", který vypracovává ÚZIS; co se týče Prahy, je v tomto adresáři je přehled jeselských zařízení jak zcela nedostatečný (neobsahuje zdaleka všechny existující jesle), tak zároveň chybný (v seznamu jsou zařízení, která jeslemi nejsou).

U jednotlivých městských částí jsou také obrovské rozdíly v dostupnosti informací na webu - u některých jsou dohledatelné všechny potřebné informace včetně přihlašovacího formuláře, u řady z nich je s bídou dohledatelný telefonický kontakt a adresa.

I. Jesle veřejné (obecní):

Takové jesle existují v městských částech P1, P2, P3, P4 (tři jeselská zařízení-v rámci Prahy naprostá výjimka), P5 (dvě jeselská zařízení), P7, P8, P9, P10, P12.

Částky za pobyty v jeslích jsou v každé městské části (MČ) jiné. Většina MČ má rozdílné sazby pro rodiče, kteří mají na jejím území trvalý pobyt, a pro ostatní; některé MČ mají také speciálně snížené sazby pro „sociálně slabé“ a jedna MČ odvíjí poplatky od příjmů dle násobků životního minima.

Rodiče s trvalým pobytem platí měsíčně částku maximálně 2000,- (většina částek se spíše blíží 1000,-). Rodiče bez trvalého pobytu platí maximálně 5000,- (ve dvou MČ), průměrně se tyto částky pohybují okolo 2000,- Kč. Stravné se pohybuje mezi 30-60,- Kč/den, často je rozlišeno podle doby pobytu dítěte. Většina jeslí také provozuje tzv. hlídací službu, která je zpoplatněna většinou od hodiny, případně za celý den či půlden; sazby pro rodiče s trvalým pobytem se pohybují průměrně okolo 50,- Kč na hodinu (min. 25,-, max. 85,-). Denní sazby se pohybují mezi 200-500,- Kč, opět v závislosti na trvalém pobytu.

Kapacita pražských jeselských zařízení je průměrně 30 dětí na jedno zařízení. Děti jsou přijímány od věku 6 měsíců (ve 4 městských částech) či 1 rok (6 městských částí). Informace o naplněnosti se zjišťují obtížně, neboť ve většině jeslí je řada dětí na tzv. „pětidenní pobyty“, tedy děti, jejichž rodiče nechtějí přijít o rodičovský příspěvek. Nicméně lze konstatovat, že většina pražských jeslí má díky této situaci kapacity volné, ačkoli počet zapsaných dětí často formálně převyšuje kapacitu existující (jak konstatuje zpráva z jedné jeslí: místo 1 dítěte na celoměsíční provoz lze přijmout 4 děti na provoz pětidenní).

Jesle chybí v těchto městských částech:

P6 (zrušeny ke 30. 6. 2007); P11 (zrušeny od 1.3.2007 MČ Praha 11); P13 (zrušeny 1.7.2001 vzhledem k neúměrně vysokým nákladům na jejich provoz; zároveň se radnice zavázala

připravit metodiku pro podporu rozvoje tzv. "minijeslí", o vzniku nějakého takového zařízení ale nikde není ani zmínka); P14; P15 (zde radnice v současné době dělá ve spolupráci s katedrou Veřejné a sociální politiky UK projekt „Případová studie péče o děti do 5 let v P15“ - jedná se o průzkum mezi rodiči dětí v Praze 15, který je součástí studie, která by měla vést ke zlepšení služeb péče o děti v této městské části).

II. Soukromá zařízení pro děti do tří let:

Také v této oblasti je situace v Praze velice nepřehledná. Především existuje řada zařízení, která přijímají děti od 2 let. Některá se zaměřují na děti ve věku 2-4 roky; řada těchto zařízení je mezinárodních, výuka probíhá v cizím jazyce a přijímají děti např. v rozmezí 2-7 let. Některé mezinárodní školy a školky přijímajících i děti do 3 let se nacházejí v okrajových městských částech Prahy (např. Nebušice či Kunratice), a nejsou proto do této studie zahrnuty. Řada níže uvedených zařízení také považovat za „klasické jesle“.

Soukromá zařízení pečující o děti do 3 let se nacházejí v městských částech:

- P1 (Modré nebe - mezinárodní s francouzštinou, otevírací doba pouze do 13,00, 12 měs. - 2,5 roku);
- P2 (Dětské studio Žofka - od 2 do 4 let, se zaměřením na výtvarnou výchovu, nejedná se o klasické jesle);
- P4 (CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí, od 6 měs.; Dětský koutek Pohádka - provoz pouze do 12, dále nabízejí individuální hlídací služby v zařízení nonstop, i pro miminka);
- P5 (Jesle Malíčkov - klasické jesle od 6 měs.; Modré nebe - školička s francouzštinou 1-7 let, do 17,00);
- P6 (TETTY - jesle a školka, mezinár. s angličtinou, od 18 měsíců, na P6 již funguje 1 pobočka a druhá se bude otevírat začátkem roku 2008 v budově zrušených obecních jeslí - připravují se tam i dotovaná místa, resp. program s výrazně sníženými poplatky; CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí);
- P9 (Dětský klub-jesle Poupata - od 1,5 roku, celý den do 17,00);
- P10 (CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí; Baby školička v Uměleckém studiu Bulharská - od 2 do 4 let, pouze dopoledne, zaměřeno na výtvarnou a pohybovou výchovu; Baby školička Kája a Pája, 2-4 roky, až do 17, nabídka individuálního hlídání i menších dětí v budově školičky);
- P11 (Občanské sdružení Krtek - klub Krecik, česko-polské, od 18 měs., jen klubový program 8,30-14);
- P12 (The Prague British School-anglicky, od 20 měsíců, 8-16,00; dále program 3-5 let - jinak další pobočky ještě v P6, ale pro školní děti).

Co se týče cen, ty se velmi různí, nicméně všechny soukromé jesle jsou výrazně dražší než jesle veřejné. Pokud se zaměříme na platby za pobyty na celý den, tedy včetně odpoledne, a za celý měsíc, pak se těžko dostaneme pod 7 tisíc. Zařízení mezinárodní, s výukou cizího jazyka, se mohou vyšplhat až k 18 tis. za měsíc. Hodinové sazby za krátkodobé, nárazové hlídání se pohybují často přes 100,- Kč a jsou již většinou srovnatelné s agenturními cenami za hlídání v domácnostech. Jinak bývají soukromá zařízení v porovnání s veřejnými mnohem flexibilnější.

3. SPOKOJENOST RODIČŮ:

Rodičům-klientům jeslí, které pokrývalo šetření, jsme položili několik otázek: Jak jste spokojen/a se službami těchto jeslí? Co byste na nich změnili? Proč jste se rozhodli dítě dát

do jeslí? Zvažovali jste jiné varianty? Vyhovuje vám finanční částka, kterou za jesle platíte? Jak probíhala adaptace vašeho dítěte?

Tyto otázky si v žádném případě nekladou za cíl podat reprezentativní výpověď, spíše měly dokreslit obrázek kvality jeslí a spokojenosti s nimi (více také viz pilotní výzkum mezi rodiči malých dětí).

Možná nečekaný byl fakt, že všichni dotázaní rodiče (17 osob) byli se službami jeslí velice spokojeni. Obvykle chválili personál a jeho péči. Ojediněle se objevil požadavek nižšího poplatku či menší vzdálenosti od místa bydliště, ale i tito rodiče byli spokojeni. Délku otevíracích hodin by neměnili, ale jedna matka naopak ocenila prodlouženou provozní dobu jeslí. Jiná by ocenila, kdyby jesle braly děti na zkušební pobyty v odpoledních hodinách.

Mezi důvody, proč dát dítě do jeslí, se téměř vždy objevila potřeba brzkého návratu do práce alespoň na zkrácený úvazek. Rodiče ale také velmi často uváděli, že jejich děti mají rády kolektiv a pobyt v jeslích jim velmi prospívá: „Dcera je „hyperaktivní“ a potřebovala být v kolektivu dětí“ (Liberec). „Syn se se mnou nezabaví, jen se nudí. Tady má kvalitní zábavu, je tady moc spokojený“ (Brno). „Dítě mělo problémy s mluvením, což se v kolektivu zlepšuje“ (Brno). „Chodím do práce a další dny hlídá babička. Do jeslí chodí dítě proto, že nechci, aby bylo jen se starými lidmi“ (Litoměřice).

Pokud rodiče uváděli další zvažované varianty péče o děti, většinou to byla péče prarodičů nebo najaté chůvy. U chův se ale objevily pochybnosti o jejich kompetenci a spolehlivosti. „Když je dcera v jeslích, jsem úplně klidná; rozhodně klidnější, než když je doma s nějakou chůvou, kterou člověk vlastně nezná. Jesle také mají provozní dobu, na kterou se můžete spolehnout. U chůvy se vám ovšem může stát, že nedorazí kvůli nemoci nebo povinnostem ve škole.“ (Praha)

4. SROVNÁNÍ A ZÁVĚR:

Z šetření vyplynulo, že počet jeslí ve vybraných městech je poměrně nízký a že mnoho zařízení rané péče bylo v nedávné době zrušeno nebo je zrušení čeká. To se zdá být ve světle snah na zvýšení zaměstnanosti a flexibility a zároveň jistoty na trhu práce velmi krátkozraké. Řada popisovaných zařízení (Litoměřice, Liberec) je specifická v tom, že se zaměřuje na péči o děti se zdravotními problémy. Ovšem i tyto jesle čelí hrozbě uzavření.

Přítom z odpovědí rodičů, ale i z údajů o naplněnosti vyplývá, že institucionální péče o děti je skutečně potřebná. Fakt, že počet dětí na „5-denní pobyt“ se někdy rovná až dvojnásobku počtu dětí, které jesle navštěvují každý den, naznačuje, že uvolnění limitu na maximální počet dní, kdy je možné dát dítě do jeslí, a zároveň nepřijít o rodičovský příspěvek, by pravděpodobně způsobilo mnohem vyšší naplněnost jeslí.

Z několika rozhovorů s rodiči vyplynulo, že jsou s péčí poskytovanou v jeslích spokojeni. Z takovýchto tvrzení samozřejmě nelze usuzovat mnoho závěrů, je však pravděpodobné, že modernizace právních uprav fungování jeslí i rodičovského příspěvku (více viz právní analýza) by přispěla k vyšší flexibilitě a „uživatelské přátelskosti“ jeslí na jedné straně a jejich využívání rodiči na straně druhé.

Dalším aspektem v otázce provozu či uzavření jeslí je vůle tento provoz udržet – tedy financovat. Součástí šetření bylo i dotazování ředitelů a ředitelky jeslí, zda a jaké mají obtíže při financování provozu zařízení. Většina odpověděla, že přístup magistrátu je vstřícný a financování bezproblémové. Je nutno vzít v úvahu, že tyto jesle existují ale právě proto, že je tu ona vstřícnost a bezproblémovost financování. Tam, kde vůle na straně magistrátu nebyla, byly jesle již uzavřeny. Možnou cestu financování provozu jeslí, v případě, že dotace ze strany obce nejsou dostačující, ukazuje hradecké sdružení Radost v jesličkách.

Přílohy – zprávy z jednotlivých měst

PŘEHLEDOVÁ STUDIE O MOŽNOSTECH ZAJIŠTĚNÍ PÉČE O DĚTI DO 3 LET V BRNĚ

Blanka Plasová

1. Městské jesle v Brně

1.1. Základní údaje

Statutární město Brno je druhým největším městem ČR a zároveň hlavním městem pro Jihomoravský kraj. Celkový počet obyvatel k 31.12. 2006 je 366 680, z toho 174 592 mužů a 192 088 žen. Brněnské jesle provozuje nestátní zdravotnické zařízení „Centrum dětských odborných zdravotnických služeb Brno, p.o.“, jehož zřizovatelem je Statutární město Brno. Jde celkem o 3 zařízení. Celková kapacita je 110 dětí na celodenní pobyt. V roce 2006 bylo využito 73,15% kapacity jeslí, což však bylo patrně zapříčiněno uzavřením jednoho zařízení z důvodu rekonstrukce. Další detailní údaje viz Tabulka 2. Do jeslí jsou obvykle přijímány děti ve věku minimálně od 18 měsíců do 3 let věku (ul.Skaunicová a Fügnerova), i když v jednom zařízení již od 1 roku do 3 let věku (ul. Stamicova). Vedoucí sestry jeslí uvádí poměrně malý zájem o umístění dětí mladších než 1 rok.

Tabulka 1 Kontakty na městské jesle a poskytovatele jeslí v Brně

POSKYTOVATEL	ADRESA	PŘÍMÝ KONTAKT
Centrum dětských odborných zdravotnických služeb Brno, p.o.	Žerotínovo nám. 4/6 Brno 602 00	Ředitelka: MUDr. Rút Svobodová Tel. 533 302 200 e-mail: svobodova@cdozs.cz
ZAŘÍZENÍ	ADRESA	PŘÍMÝ KONTAKT
Jesle Stamicova	Stamicova 9 Brno - Kohoutovice	Vedoucí sestra: p.Balcárková Tel. 547 381 254 email: stamicova@cdozs.cz
Jesle Fr. Skaunicové	Fr. Skaunicové 17 Brno - Židenice	Vedoucí sestra: p.Benešová Tel. 545 212 039 email: fr.skaunicove@cdozs.cz
Jesle Fügnerova	Fügnerova 39 Brno - Černá pole	Vedoucí sestra: p.Marková Tel. č. : 545 222 825 email: fugnerova@cdozs.cz

Tabulka 2 Vybrané charakteristiky městských jeslí v Brně

Základní údaje: celkem 3 zařízení jeslí (adresy a kontakty – viz Tabulka 1)							
KAPACITA	POČET DĚTÍ NA 1 SESTRU	POČTY: DĚTI CELÝ DEN/HLÍDÁNÍ/JINÉ	MIN. POČET HODIN/POBYTŮ	NAPLNĚNOST	OTEVÍRACÍ HODINY	VZDĚLÁNÍ ZAM. (minim) ²	REGISTROVÁNY JAKO
<p>Celková kapacita 110 míst/ celodenní pobyt/ celkově pro 3 zařízení jeslí v Brně</p> <p>1.Stamicova: Kapacita 35 dětí na celodenní pobyt 2.Fügnerova: Kapacita 45 dětí na celodenní pobyt 3.Skaunicové: Kapacita 30 dětí na celodenní pobyt</p>	<p>V oddělení³ starších batolat: 1 sestra/5-7 dětí mladších batolat: 1 sestra/5 dětí + v jednom zařízení (Jesle Fügnerova) 3 ošetřovatelky⁴</p>	<p>5-ti denní/ částečný pobyt: 2006 – 89 dětí 1.polovina 2007 – 103 dětí</p> <p>Údaje platné k říjnu 2007: 1.Stamicova: 17 dětí celodenně 38 dětí na 5ti-denní pobyt 2.Fügnerova: 27 dětí na celodenně 48 dětí na 5ti-denní pobyt 3.Skaunicové: 18 dětí celodenně, 55 dětí na 5ti-denní pobyt</p>	<p>Není stanoveno. Záleží na rozhodnutí a možnostech rodičů (viz např. nastavení nároku na rodičovský příspěvek).</p>	<p>V roce 2006 bylo využito kapacity jeslí 73,15 %⁵</p>	<p>Denně od 6:30 do 17:00 (upravuje se aktuálně dle potřeb rodičů). Jesle se snaží co nejvíce vycházet vstříc potřebám rodičům vzhledem k době, kdy dítě do zařízení přivedou. Není pevně dáno.</p>	<p>Vedoucí sestry – specializovaná způsobilost v oboru dětská sestra a pomaturitní specializační studium „Výchovná péče“ Ostatní odborný personál: <i>dětské sestry</i> (s uznanou specializovanou způsobilostí dětská sestra) a <i>všeobecné sestry</i> (ale s absolvovaným kurzem kurzem „Pedagogika a psychologie“) Ošetřovatelky⁴</p>	<p>Zvláštní dětské zdravotnické zařízení.</p>

² Dle zákona č. 96/2004 Sb. je pro všechny zdravotnické pracovníky povinné celoživotní vzdělávání.

³ Při 100% naplnění kapacity jeslí. Ve skutečnosti připadá na jednu sestru po většinu dne menší počet dětí, z důvodu nižšího využití kapacity (Svobodová, 2007).

⁴ „Ošetřovatelky vykonávají pod vedením pracovníka s vyšší odbornou kvalifikací pomoc při ošetřovatelské péči a pomáhají v zajišťování výchovné části denního programu (zařazení je v souladu s Katalogem prací z ledna 2006)“ (Svobodová, 2007).

⁵ „Nižší využití bylo způsobeno uzavřením provozu jedné jeslí od září 2006 z důvodu částečné rekonstrukce“ (Svobodová, 2007).

Finance: Celkové náklady v roce 2006 na 1 dítě/měsíc činily v průměru: 7 572,- Kč (Svobodová, 2007).							
ŠKOLNÉ (měs/hod/jiné)	STRAVNÉ (den/půld/jiné)	POPLATEK OBYVATELE OBCE /MIMO OBEC	DOTACE OBCE (1 místo/měs)				
<p>Celodenní pobyt: Pohybuje se v rozmezí 800,- Kč za měsíc do 4 500,- Kč za měsíc v závislosti na celkovém příjmu rodiny (viz Tabulka 4)</p> <p>Částečný pobyt:⁷ Celková částka se vypočítává z 4 500,- Kč/měsíc.</p> <p>Průměrný podíl rodičů na celkových nákladech činí 18,88 %.</p>	<p>Celkový poplatek za stravování činí 27 Kč/den⁸. Nicméně tato částka je započítána do celkového poplatku (viz školné). Rodiče platí stravné zvlášť pouze v případě, že dítě včas neodhlásí a jídlo je uvařeno navíc.</p>	Neliší se.	<p>V průměru se zřizovatel (MMB) podílel v roce 2006 na celkových nákladech z 81,12 %.</p>				
Ostatní:							
<p>Jak probíhá adaptace? Pro zvládnutí adaptačního procesu, je v doporučován rodičům postupný nástup dítěte do jeslí, kdy dítě navštěvuje zpočátku jesle jen na krátkou dobu, v různých denních obdobích, a pokud možno v přítomnosti rodiče, aby si na nové, cizí prostředí postupně zvyklo v její přítomnosti. Dále sestry průběžně sledují průběh adaptace po dobu čtyř týdnů a vyhodnocují průběh ve formuláři „Sledování průběhu adaptace“ (Příloha 1), který zůstává jako součást ošetrovatelské dokumentace. O průběhu adaptace denně informuje sestra rodiče, případné potíže konzultují s vedoucí sestrou jeslí (Svobodová 2007).</p>							

⁶ „Ošetrovatelky vykonávají pod vedením pracovníka s vyšší odbornou kvalifikací pomoc při ošetrovatelské péči a pomáhají v zajišťování výchovné části denního programu (zařazení je v souladu s Katalogem prací z ledna 2006)“ (Svobodová, 2007).

⁷ Do 5ti dnů v měsíci.

⁸ Snídaně (6 Kč), dopolední svačina (3 Kč), oběd (12 Kč), odpolední svačina (6 Kč).

Denní program, režim, flexibilita

Koncepce denního režimu směřuje k uspokojení jak biologických (výživa, bezpečnost, hygienické požadavky), tak psychických potřeb dítěte (zajištění dostatku podnětů k rozvoji, respektování individuálních potřeb dítěte, nenadřazování výchovných složek, ale zaměření se na uspokojování individuálních potřeb dítěte a jeho zájmů v přirozených činnostech).⁹ V jeslích se snaží v rámci možností respektovat skutečnost, že všechny děti nemají stejný denní rytmus (jídlo, spánek, hra) a tento individuální biorytmus každého dítěte. Rámcový výchovný program v oblasti rozumové, pracovní, mravní, výtvarné, tělesné a hudební výchovy zpracovává vedoucí sestra jeslí, nebo její zástupkyně, vždy na 1 měsíc, a to zvláště pro mladší a starší batolata, sestry na odděleních potom rozpracovávají denní programy. Tyto programy tvoří pouze obecný rámec výchovné činnosti a je upravován dle aktuálních potřeb dětí. S obsahem rámcových výchovných programů jsou rodiče seznamováni pomocí informací na nástěnkách v šatnách dětí.

---

⁹ Při realizaci výchovného programu v jeslích brněnské jesle vychází z doporučení publikace „Výchovná problematika v dětských zařízeních“, kterou vydal Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví (Svobodová 2007).

1.2 Spokojenost rodičů se službou jeslí

Rodiče, jejichž děti navštěvují v současné době zařízení jeslí, jsou téměř naprosto spokojeni a nevyjadřovali potřebu jakékoli změny, snad kromě snížení poplatku, nicméně i přesto považují současnou výši poplatku za finančně únosnou (viz Tabulka 4). Také se dvakrát objevila potřeba lepší prostorové dostupnosti. Jesle jsou však dobře dostupné veřejnou hromadnou dopravou pro městské obyvatele, jesle Stamicova se nacházejí v Kohoutovicích, jesle Skaunicové v Židenicích a jesle Fügnerova v Černých Polích. Budovy se nacházejí spíše ve vzdálenějších částech od centra, ale jejich výhoda spočívá v tom, že se nachází v klidnějších částech města. Z výzkumu *Analýza potřebnosti služeb jeslí v Brně (2004)* vyplývá¹⁰, že poměrně velká část klientů dojíždí ze značně vzdálených míst, což potvrzují i vedoucí sestry¹¹. Lze však uvažovat, že tento fakt může odradit potenciální klienty, kteří prostě rezignují na to, aby dojížděli do jeslí a raději hledají jiná řešení.

Rodiče oceňovali zejména vstřícný přístup, odbornost a zkušenosti personálu, vyváženou stravu, bohatý program a rozvoj dítěte v různých směrech. Také v rámci *Analýzy potřebnosti služeb jeslí v Brně (2004)* bylo provedeno dotazníkové šetření klientů/klientek jeslí (výzkumný soubor tvořili všichni klienti jeslí), z něhož mimo jiné vyplynulo, že celkově jsou klienti/klientky se službou jeslí v naprosté většině spokojeny a nepřejí si jejich zrušení, spíše naopak vyjádřili potřebu většího množství zařízení jeslí a současně by uvítaly větší nabídku různých typů organizací (tedy nejen jeslí), které by zajistily péči o jejich dítě. Dále klienti/klientky jeslí zdůrazňovali odbornou kvalifikaci personálu a několikrát bylo v rámci tohoto šetření ověřeno, že zdravotnické a pedagogické vzdělání klienti/klientky považují za samozřejmost. 11% klientů/klientek by si přálo navíc vzdělání psychologické a ojedinele ještě umělecké či jazykové.

Uváděné důvody spokojenosti rodičů s brněnskými jeslemi také odpovídají nejvíce ceněným kritériím volby vhodné péče o dítě (viz Tabulka 3), které uváděli respondenti dotazníkového šetření provedeného za účelem zpracování *Podkladové studie pro strategický rozvoj jeslí v Brně (2005)*, kde se základní výzkumný soubor sestával z rodičů, jejichž děti navštěvovali buď MŠ či jesle v Brně.

Tabulka 3 Kritéria při volbě typu péče

KRITÉRIA	N	„VELMI DŮLEŽITÉ“ ABSOLUTNÍ POČET	„VELMI DŮLEŽITÉ“ RELATIVNÍ POČET
1. Kvalita péče	284	281	99 %
2. Pozornost k dětem	283	279	98 %
3. Prostředí (čistota, vybavení, atmosféra atd.)	283	273	97 %
4. Nabídka aktivit pro děti	250	283	88 %
5. Kvalifikace personálu	280	232	83 %
6. Vzdálenost zařízení od domova	280	203	73 %

¹⁰ Doprava dítěte do jeslí trvala 10 až 20 minut 54,1% rodičů, 13,5% rodičů dojíždí do jeslí 30 minut a 19% rodičů dojíždí od 35 až 80 minut (Podkladová.. 2005).

¹¹ 62% respondentů je spokojeno s umístěním jeslí (Podkladová.. 2005).

7. Stabilní péče jedné konkrétní osoby nebo malého týmu osob	278	195	70 %
8. Doporučení známých	280	133	48 %
9. Počet dětí	280	127	45 %
10. Cena	276	99	36 %

Zdroj: Podkladová studie pro strategický rozvoj jeslí v Brně (2005).

Základní soubor tvořili brněnští rodiče, jejichž děti navštěvovali buď MŠ či jesle.

Jak z rozhovorů se současnými klienty/klientkami jeslí (rozhovory říjen 2007) - uvedeno 2x, tak z *Analýzy potřebnosti služeb jeslí v Brně (2004)* - 27% klientů/klientek - vyplývá, že se rodiče (zejména matky) setkávají s určitou mírou tlaku či někdy až odsouzení ze strany svého okolí z důvodu využívání služby jeslí („Matka, která dává dítě do jeslí, je špatná“).

1.3 Zdůvodnění volby jeslí jako vhodného typu péče o dítě

Mezi důvody umístění dítěte do jeslí rodiče uváděli zejména nástup do zaměstnání (dobrá pracovní nabídka) a také pozitivní vliv jeslí na celkový rozvoj dítěte či potřebu kolektivu pro dítě (rozhovory říjen 2007). Ti rodiče, kteří mají dvě děti, také zahrnovali do rozhodování dobrou zkušenost s jeslemi v případě prvního dítěte. Pokud vůbec rodiče zvažovali jiné varianty zajištění péče, převažovala buď naprostá nedostupnost péče ze strany prarodičů (případně ji rodiče brali pouze jako doplňkové řešení k jeslím) a alternativa hlídacích agentur byla odmítána buď z důvodu finanční náročnosti či k nim rodiče nepojali dostatečnou důvěru.

Pro ilustraci uvádím též důvody rodičů k umístění dítěte do jeslí (*Analýza potřebnosti služby jeslí v Brně, 2004*), kde nejčastěji zmiňované důvody umístění dítěte do jeslí byly obdobné: nástup do zaměstnání či navázání na budování pracovní kariéry a zároveň i finanční důvody (78%). Dále byla významná nedostatečná nabídka jiných služeb péče o dítě (20%), radost z práce a vzdělávání (obojí 19%), potřeba kolektivu pro dítě (16%).

1.4 Financování jeslí

Cenová dostupnost služby se odvíjí od zdrojů financování, kdy jsou jesle provozovány z rozpočtu zřizovatele (Magistrátu města Brna) a příspěvků rodičů¹². Dle rozhodnutí Rady města Brna¹³ jsou stanoveny poplatky za jeslovou péči (od 800 Kč až do 4500 Kč) podle celkového příjmu domácnosti podle násobků životního minima (viz Tabulka 4). Poplatek pro děti umístěné na 5 dní v měsíci tvoří relevantní podíl z 4 500,- Kč. Neexistují žádné úlevy pro rodiče, kteří umístí zároveň více dětí do jeslí, i když se takové případy vyskytují. Navíc není zákonně ustanoveno omezení, do které výše může zřizovatel navyšovat podíl příspěvků rodičů za služby jeslí, jak je tomu u mateřských škol, kdy příspěvky rodičů nesmějí přesáhnout 30% nákladů na jejich služby (MPSV, 2004). „Průměrný čistý měsíční příjem domácností klientů jeslí je přibližně 22 122 Kč, kdy z tohoto příjmu tvoří poplatky za jesle přibližně 20%, což dokládá značné finanční zatížení rodiny. Nejčastěji uváděnou výší příjmu je částka 20 000

¹² Zde je patrný základní rozpor ve financování obdobné služby MŠ, kdy oproti nim jesle dostávají nižší finanční podporu. MŠ jsou navíc financovány také z dotací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MPSV, 2004). Pravděpodobně i z tohoto důvodu mají jesle vysoké poplatky za služby ve srovnání s poplatky v mateřských školách, což může způsobovat, že rodiče kvůli vysokým poplatkům raději umístí dítě do mateřské školy, protože některé z nich umožňují umístit dítě již od dvou let věku.

¹³ č. R3/173 ze dne 26.9.2002

Kč¹⁴. Výše celkového čistého příjmu domácnosti se pohybuje u 25% respondentů do výše 14000 Kč za měsíc, od 25 do 50% dotazovaných do 18 500 Kč za měsíc a 25% respondentů má příjem vyšší než 25 000 Kč“ (Podkladová... 2005: 37). Rodinné příjmy klientů dokládají skutečnost, že patří k vyšším příjmovým skupinám¹⁵, což může znamenat, že pro nižší příjmové skupiny je tato služba cenově nedostupná. Nejčastěji je pro klienty jeslí přijatelný poplatek ve výši 1000 Kč měsíčně, což je suma, která by jejich rozpočet, dle jejich vlastních slov, příliš nezatížila. Nejčtenější výše poplatku za jesle je v současné době (rok 2007) cca 2 500 Kč měsíčně¹⁶.

Tabulka 4 Poplatky za služby jeslí

CHARAKTERISTIKA RODINY	VÝŠE POPLATKU
Rodina nebo osamělý rodič s celkovým příjmem do 1,5 násobku životního minima	800 Kč
Rodina nebo osamělý rodič s celkovým příjmem nižším než je dvojnásobek životního minima	1 500 Kč
Rodina nebo osamělý rodič s celkovým příjmem rovným nebo vyšším než je dvojnásobek životního minima	2 500 Kč
Rodina nebo osamělý rodič s celkovým příjmem rovným nebo vyšším než je trojnásobek životního minima, nebo bez prokazování	4 500 Kč

Z rozhovorů s rodiči provedených v říjnu 2007 vyplývá, že uhradit poplatek za službu jeslí vzhledem ke svým příjmům zvládnou, i když je v některých případech závažný rozdíl mezi poplatky za obdobnou službu MŠ a poplatkem za jesle (detailnější výpovědi viz Tabulka 5). Pokud však srovnávali výši poplatku za jesle s cenami různých soukromých hlídacích agentur, vycházela varianta jeslí jako levnější alternativa.

V průměru se zřizovatel (Magistrát města Brna) podílel v roce 2006 na celkových nákladech z 81,12 % a rodiče hradili 18,88% všech nákladů. Nejvyšší nákladovou položkou jsou osobní náklady, které tvořily v roce 2006 z celkových nákladů 68%, i když mzdy personálu jsou mnohem nižší než činí průměrná měsíční mzda (Svobodová, 2007). Například v roce 2005 mzda zdravotní sestry činila 13 000 Kč a pěstounky 9000 Kč (Podkladová... 2005). Provoz jeslí je tedy přímo ekonomicky závislý na výši dotace od zřizovatele. Vedoucí sestry jeslí vždy v lednu plánují rozpočet zařízení na celý rok dopředu, který je následně předán zřizovateli. Jesle pouze ojedinele získávají sponzorské dary od soukromých firem, a proto často chybí finance pro zlepšování vybavení prostředí jeslí (hračky, vybavení na zahradu), také se snaží oslovovat rodiče s žádostmi o sponzorské dary (finanční i věcné) (Podkladová...2005).

¹⁴ Je potřeba vzít v potaz, že otázka příjmů je citlivou záležitostí, proto může v těchto údajích docházet ke zkreslením.

¹⁵ Průměrný čistý příjem úplných domácností s dětmi je zhruba 15 000 Kč měsíčně (CSÚ, 2004)

¹⁶ Zdroj: Rozhovor s ředitelkou MUDr. Rút Svobodovou CDOZS provozovatelem jeslí v Brně.

Tabulka 5 Podrobnější přehled výpovědí klientů jeslí (říjen 2007)

	SPOKOJENOST	NAVRHOVANÉ ZMĚNY	ZDŮVODNĚNÍ VOLBY JESLÍ	FINANČNÍ ÚNOSNOST POPLATKU
1. ROZHOVOR (5ti denní pobyt)	Velmi spokojená. Vlídne přijetí, dostala velmi podrobné informace o režimu, náplni dne, seznámení se s personálem, s jejich kvalifikací, vzdělání a zkušenostech. Dítě je tam velmi spokojené, hodně se naučí, velký pokrok v rozvoji, vyvážená strava).	Téměř nic. Pouze poměrně velká vzdálenost od místa bydliště, ale „dá se to zvládnout.“	Návrat do práce na jeden den v týdnu. Zvažovali paní na hlídání, ale řešili otázku důvěry k těmto agenturám, ke konkrétnímu člověku. Zvolili jesle, protože „je zde proškolený a zodpovědný personál, a taky kvůli kolektivu, což je pro dítě důležité.“ „Má dobrý pocit, že je o dítě dobře postaráno. Alternativa prarodičů nedostupná a i pokud by byla, měli by je pouze jako rezervu.“	„Poplatek se dá finančně zvládnout a ve srovnání a hlídacími agenturami je to pořád levnější.“
2. ROZHOVOR (první i druhé dítě v jeslích)	„Je o něj výborně postaráno (jídlo, spánek, hra), učí se nové věci, které bych je doma nenaučila. Je mu tady dobře.“ Spokojenost s prodlouženou pracovní dobou kvůli sladění s pracovní dobou	Nižší poplatek.	Dobrá zkušenost s prvním dítětem. „Krásně to fungovalo i s prvním dítětem i teď a je tady úplně spojený.“ Zkoušeli to i babičkou, která je teď už i v důchodu, ale je to pro ni příliš fyzicky náročné. Hlídací agentury zvažovali, ale jen jako doplněk k jeslím (např. vyzvedávání z jeslí/školy), ale partner to nechtěl.	„Dá se to zvládnout, ale jsem překvapena rozdílem mezi poplatkem za MŠ a za jesle“ (obdobná služba).
3. ROZHOVOR (první i druhé dítě)	„Mám výborné zkušenosti i	Pravděpodobně žádné. Možná	Nutnost udržet si kvalifikaci –	Velké navýšení nákladů

v jeslích)	s prvním dítětem, znám personál, vím, že je kvalifikovaný, dcera je daleko samostatnější, rychle se všechno učí.“ Velká důvěra k personálu („má lidský přístup a je vysoce kvalifikovaný“).	nové hračky a celkově vybavení, ale to není tak důležité jako přístup personálu k dětem.	zaměstnání (v práci ji chtěli dřív). „Takhle si dítě více užiji, víc se těším a nemusím dělat všechny ty rutinní práce.“ Alternativa prarodičů nedostupná (ekonomicky stále aktivní nebo jsou daleko).	v porovnání s prvním dítětem. „Je to poměrně drahé a stát by to měl více podporovat.“ Ale v souvislosti s kvalitou služeb uvádí, že částka odpovídá.
4. ROZHOVOR (5ti denní pobyt)	Velká spokojenost, jsem ráda, že jesle vůbec existují	Více přiblížit k bydlišti.	Syn se nezabaví, jen se mnou se nudí, má tady kvalitní zábava, je tady moc spokojený. Další důvod je práce (i noční směny) – kvůli odpočinku. Jiné alternativy: výpomoc ze strany rodiny je nedostupná, a hlídací agentury jsme nechtěli.	„Dá se to zvládnout.“
5. ROZHOVOR (5ti denní pobyt)	Velice spokojená. Hlavně hygiena, jídlo a přístup personálu je skvělý.	„Snížila bych cenu, protože jsem samoživitelka.“	Doporučení od známých ve smyslu, že „dítě je lépe připraveno do MŠ, tak těch 5 dní je ideálních.“ „Navíc má dítě problémy s mluvením, což se zlepšuje v kolektivu.“ Jiné alternativy jako je hlídací agentura zvažovala, ale jen v kolektivu (kvůli mluvení) finančně by to bylo úplně neúnosné.	„Dá se to zvládnout.“
6. ROZHOVOR	„Jsme spokojený. Je důležitý, že vůbec jsou.“	„Není nic, co by se mi nelíbilo.“	Moc o jiných alternativách nepřemýšleli. Prarodiče jsou v tomto ohledu nedostupní a paní na hlídání	„Dá se to zvládnout.“

			nechtěli, protože je syn hodně společenský a potřebuje být v kolektivu. I kdyby si mohli vybrat, zvolili by si určitě jesle.	
--	--	--	--	--

Poznámky:

1. Rozhovory byly provedeny s 5ti ženami a jedním mužem v rozmezí 3 týdnů v říjnu 2007, vždy po dvou rozhovorech v každém zařízení brněnských městských jeslí, kdy byl v každém zařízení proveden 1 rozhovor vždy s rodičem s částečným pobytem dítěte a 1 rodičem s celodenním pobytem dítěte.
2. Ve dvou případech byl zmíněn tlak okolí ve smyslu, že je dotyčná špatná matka, protože nezůstala s dítětem doma až do 3 let věku.
3. Ve dvou případech matky zmínily, že se jim nelíbí varianta, že by v budoucnu mohly zajišťovat péči o více dětí jiné matky s odůvodněním, že nebudou mít dostatečnou kvalifikaci nebo, že by mohly upřednostňovat svoje dítě.

2. Soukromá péče o děti mladších 3 let v Brně

V současné době neexistují databáze, ze kterých by bylo možné získat hodnověrné informace o kvalitě a rozsahu těchto soukromých služeb. Následující údaje byly získány na základě prohledávání Internetu, rozhovory s rodiči a rozhovorů s majiteli či provozovateli těchto soukromých zařízení. Ověřování údajů bylo možné pouze v případě ověření registrace daných zařízení v Živnostenském rejstříku (<http://www.rzp.cz/>).

Přehled možností zajištění hlídání dětí mladších 3 let na soukromé bázi uvádím v přehledové Tabulce 6. Pro první 3 zařízení v této tabulce platí, že poskytují hlídání/péči o děti mladší 3 let v alespoň obdobném režimu jako zařízení jeslí, péče o děti není zcela nahodilá a nepravidelná a o děti je pečováno v menším kolektivu dětí, proto jsou jejich charakteristiky podrobněji rozebrány v Tabulkách 7, 8 a 9. Nicméně není ani v jednom ze zkoumaných zařízení poskytována péče na základě vázané živnosti „Péče o děti mladší 3 let nerodičovskou osobou v denním režimu“, ale pouze na základě volné živnosti „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“ - podrobněji vymezeno v *Kapitole 3 Podklady pro legislativní analýzu možností zajištění péče o děti mladších 3 let*.

Tabulka 6 Přehled možností zajištění péče o děti do 3 let v soukromých zařízeních

NÁZEV ORGANIZACE	TYP ORGANIZACE	ZAMĚŘENÍ ORGANIZACE	KONTAKT
Miniškolka – hlídání dětí	Soukromé zařízení (vázaná živnost „Péče o děti do 3 let v denním režimu)	Dlouhodobé i krátkodobé hlídání dětí jak na místě, tak v rodinách.	Slaninová Jarmila Kamenná čtvrť 30 Brno 639 00 Tel. 543233835 Slaninová Jarmila
Dětské studio "U tety Elišky"	soukromé, dětský koutek	Dlouhodobé i krátkodobé hlídání probíhá v menším kolektivu dětí.	Eliška Lejsková Nad lomem 4, 628 00 Brno-Líšeň Tel. 602 757 981 info@detske-studio.cz http://www.detske-studio.cz
Miniškolka „Mary Poppins“	Soukromé zařízení s klasickým režimem	Režim klasické MŠ s určitými specifiky:	Eva Neumanová Srbská 30,

	mateřské školy.	zahraniční skladba třídy, věk od 2,5 roku a dlouhá provozní doba. Dítě přichází kdykoliv během dne a podle svého zájmu či rozpoložení se zapojuje do různých aktivit. Pracují podle Kurikula podpory zdraví. Všechny činnosti (hudební, výtvarné, rozvoj vědomosti a dovedností) probíhají podle zájmu dětí, ale s určitou pravidelností a vývojem, a směřují k dosažení kompetencí potřebných pro vstup do základní školy.	Brno Tel. 720 457 107 , 776 389 933 eneuman@seznam.cz www.marypoppins.cz
Agentura Větrník – centrum pro matku a dítě	Společnost s ručením omezeným.	Poskytuje hlídání dětí od 3 měsíců do 10ti let. Spíše občasně či příležitostné hlídání. Hlídání zajišťují porodní asistentky, dětské sestry a fyzioterapeutky.	Blanka Čermáková Nerudova 7 Brno Tel. 541 552 211 Mobil: 606 837 536 agentura.vetrnik@centrum.cz http://vetrnik.unas.cz
Středisko volného času Lužánky – pobočka Centrum rodinných aktivit Lata (služba „Maceška“)	Krajské školské zařízení pro aktivity ve volném čase všech věkových a sociálních skupin.	Příležitostné i pravidelné hlídání dětí 2 – 5 let bez rodičů s rozvíjícím výtvarným, pohybovým a herním programem vedeným vždy 1 pedagogem a 1 asistentkou. Program pro děti 9 – 12 hodin, skupiny po 15 dětech. Cena 150 Kč / 9 – 12 hodin, další hodina 50 Kč.	Plovdivská 8, 616 00 Brno Tel. 549 216 949, 602 751 385 lata@luzanky.cz
BIBO - hlídání dětí	soukromá agentura-hlídání dětí	Hlídání dětí v rodinách v Brně a okolí, doprovod do školky, kroužků, na služební cesty a dovolenou. Profesionální pečovatelky se zdravotním nebo	Boettingrova 2759/46, 636 00 Brno – Židenice Tel. 724 26 27 62 bibo@bibo.cz www.bibo.cz

		pedagogickým vzděláním. Babysitting	
Agentura Mia, s.r.o.	soukromá agentura, hlídání dětí v rodinách	pravidelné i nepravidelné hlídání dětí, péče o nemocné děti, vyzvedávání dětí ze školy či školky, doprovod dětí do kroužků či sportů, organizace oslav	Bubeníčková 38 615 00 Brno tel.: 776 55 75 55 info@mia-hlidani-deti.cz www.mia-hlidani-deti.cz
Agentura „Šťastný dům“	soukromá agentura	Komplexní péče o domácnost, včetně hlídání dětí každého věku	Komárovská 3, Brno Tel. 775 126 548 info@stastnydum.cz http://www.stastnydum.cz/
Agentura „Šťastný skřítek“	soukromá agentura	Pouze hlídání a péče o děti (žádné jiné služby pro domácnost), individuální, doučování, doprovod na kroužky i na dovolené. Hlídání pouze v domácnostech.	Není uvedeno sídlo organizace. Tel. 774 443 077 info@agentura-skritek.cz http://www.agentura-skritek.cz
Barbora Kučerová	soukromá agentura- hlídání dětí	Dětský koutek a hlídání dětí v domácnostech od 3 let	Není uvedeno sídlo organizace. Tel. 608 73 19 01 klubicko@yo.cz
Jitka Suchomelová - Jitkas	soukromá agentura- hlídání dětí	Hlídání dětí, péče o seniory, hospodyně, zahradníci. Péče o domácí zvířata.	Kounicova 13/69 Brno – Žabovřesky Tel. 549 12 31 41 agentura.chuva@centrum.cz

Tabulka 7 Soukromé zařízení „Hlídaní dětí-miniškola Jarmily Slaninové“

Základní údaje:							
KAPACITA	POČET DĚTÍ NA 1 PRACOVNÍKA	POČTY: DĚTI CELÝ DEN/HLÍDÁNÍ/JINÉ	MIN. POČET HODIN/POBYTŮ	NAPLNĚNOST	OTEVÍRACÍ HODINY	VZDĚLÁNÍ ZAM. (minim)¹⁷	REGISTROVÁNY JAKO
Maximálně 10 dětí	Pouze 1 pracovnice – majitelka zařízení. Ve výjimečných případech je k dispozici pomocnice.	Od 1 hodiny až po celodenní pobyt.	Jakýkoli počet – záleží na potřebách rodičů	V průměru 7-8 dětí. V poslední době maximální naplnění kapacity.	Po – Pá: od 8:00 do 18:00	Střední pedagogická škola – učitelství pro MŠ	Registrována v živnostenském rejstříku (od 1995). IČ: 62109111 Živnosti: 1. Hostinská činnost 2. Hlídaní dětí
Finance:							
ŠKOLNÉ (měs/hod/jiné)	STRAVNÉ (den/půld/jiné)	JINÉ					
do 1 roku dítěte: 80 - 100Kč/hod, do 2 let dítěte: 70-90Kč/hod, starší: 60-80Kč/hod, celoměsíční pobyt: 6000 Kč/měsíčně	Stravné je započteno v celkovém poplatku.						
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? Přizpůsobuje se v maximální možné míře potřebám dítěte a přání rodičů.							

¹⁷ Dle zákona č. 96/2004 Sb. je pro všechny zdravotnické pracovníky povinné celoživotní vzdělávání.

Denní program, režim, flexibilita

Není úplně stabilní program, aktuálně se mění podle potřeb přítomných dětí. Většinou cvičení, volná hra, zpěv a pobyt na zahradě.

Jiné/poznámky: Hlídaní dětí do 1 roku pouze výjimečně. Většina dětí je v rozmezí od 2 do 4 let. Uvádí problémy se získáním vázané živnosti „Péče o děti do 3 let v denním režimu“ a zároveň poptávku po této službě.

Tabulka 8 Soukromé zařízení „Miniškola Mary Poppins“

Základní údaje:							
KAPACITA	POČET DĚTÍ NA 1 SESTRU	POČTY: DĚTI CELÝ DEN/HLÍDÁNÍ/JINÉ	MIN. POČET HODIN/POBYTŮ	NAPLNĚNOST	OTEVÍRACÍ HODINY	VZDĚLÁNÍ ZAM. (minim) ¹⁸	REGISTROVÁNÝ JAKO
Celkem 15 dětí Z toho cca 50% dětí mladších 3 let. Přijímají zpravidla děti od 2,5 let (mladší děti po dohodě s rodiči a schopnostech dítěte). Snaha koncentrovat docházku mladších dětí na určité dny v týdnu.	Zpravidla 1 pracovníce na 5 dětí. Pokud je více dětí mladších 3 let většinou ještě 1 pomocnice.	Od 1 hodiny až po celodenní/ celoměsíční pobyt.	Jakýkoli počet – záleží na potřebách rodičů	cca 75% Fungují však zatím jen 3 měsíce (od září 2007)	Po – Pá: 7:30 - 18:00	Ředitelka/majitelka: Střední pedagogická škola učitelství pro MŠ s 25letou praxí. Zaměstnankyně: Střední pedagogická škola učitelství pro MŠ Pomocnice: 1 stálá nekvalifikovaná pracovní síla Příležitostně: skupinka studentů střední pedagogickou školu	Registrována v živnostenském rejstříku. IČ: 74380141 Živnost: „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost
Finance:							
ŠKOLNÉ (měs/hod/jiné)	STRAVNÉ (den/půld/jiné)	JINÉ					
Děti do 3 let:	Zatím si jídlo	Žádné.					

¹⁸ Dle zákona č. 96/2004 Sb. je pro všechny zdravotnické pracovníky povinné celoživotní vzdělávání.

<p>polodenní pobyt (5hod) 5 500 Kč/měsíc celodenní pobyt 7 800 Kč/měsíc Pravidelná docházka nahlášená a zaplacená na celý měsíc: 2 dny v týdnu: 70 Kč/hod 3 dny v týdnu: 60 Kč/hod 4 dny v týdnu: 50 Kč/hod Nárazové hlídání: 80 Kč/h Noční hlídání: 1000 Kč /asi 12 hod/</p>	<p>nosí děti s sebou. K dispozici je malá kuchyň. V současné době vyjednávají s Městskou hygienickou správou o možnostech podávání dovážených obědů.</p>						
<p>Ostatní:</p>							
<p>Jak probíhá adaptace? Přizpůsobuje se v maximální možné míře potřebám dítěte a přání rodičů. Možná přítomnost rodičů.</p>							
<p>Denní program, režim, flexibilita Podobné jako v klasických obecních MŠ - ranní aktivity, pobyt venku, oběd a odpočinek, odpolední činnosti. Děti mohou navštěvovat miniškolku denně, nebo podle potřeby určité dny v týdnu. Dítě přichází kdykoliv během dne a podle svého zájmu či rozpoložení se zapojuje do různých aktivit. Pracují podle Kurikula podpory zdraví. Všechny činnosti (hudební, výtvarné, hudební, rozvoj vědomosti a dovedností) probíhají podle zájmu dětí, ale s určitou pravidelností a vývojem, a směřují k dosažení kompetencí potřebných pro vstup do základní školy. Pravidelně chodí cvičit do Sokola. Snaží se o vytvoření skupinky, ve které se děti více či méně častěji setkávají a znají, a při počtu asi 12ti dětí vzniká prostor pro individuální přístup v neomezovaném časovém bloku. Pro docházku do školky přijímají děti minimálně od věku 2,5 roku (v případě ještě mladších dětí se každý případ posuzuje individuálně). Přihlíží k vývojovým schopnostem jednotlivých dětí.</p>							

Jiné/poznámky: Majitelka uvádí, že jen ve čtvrti Královo pole bylo letos odmítnuto cca 130 dětí. Také uvádí, že školku navštěvují často děti různých národností, jejichž rodiče pracují v nedaleké nadnárodní společnosti IBM.

Tabulka 9 Soukromé zařízení: Dětské studio „U tety Elišky“

KAPACITA	POČET DĚTÍ NA 1 SESTRU	POČTY: DĚTI CELÝ DEN/HLÍDÁNÍ/JINÉ	MIN. POČET HODIN/POBYTŮ	NAPLNĚNOST	OTEVÍRACÍ HODINY	VZDĚLÁNÍ ZAM. (minim) ¹⁹	REGISTROVÁNY JAKO
3 – 5 dětí	Majitelka zařízení, případně jedna externí brigádnice/ 3 – 5 dětí	Od 1 hodiny až po celodenní pobyt. Nárazovost a nepravidelnost.	Jakýkoli počet – záleží na potřebách rodičů	50% Velmi kolísá.	Po – Pá: 7:30 -18:00	Majitelka: Úplné střední s maturitou + 20 let praxe s hlídáním dětí. Pomocnice: Bez kvalifikace. Zkušenost práce s dětmi.	Registrována v živnostenském rejstříku. IČ: 41574028 Živnost: „Poskytování služeb pro rodinu a domácnost“
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Jiné (zápisné)					
Vícehodinové hlídání přes den:²⁰ 1-2 dny/týden = 90,- Kč / 1 hod. 3-5 dnů/týden =	Rodiče nosí dětem jídlo sami.						

¹⁹ Dle zákona č. 96/2004 Sb. je pro všechny zdravotnické pracovníky povinné celoživotní vzdělávání.

²⁰ Cena za hodinu při docházce v jednotlivých dnech v týdnu a platba na celý měsíc předem.

80,- Kč / 1 hod.							
Nepravidelná docházka 100,- Kč / 1 hod.							
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? Na počátku je možná přítomnost rodičů.							
Denní program, režim, flexibilita: Dlouhodobé i krátkodobé hlídání probíhá v menším kolektivu max. 4 dětí. Přijímají batolata i děti věkových kategorií předškolního věku. Čas, dobu či pravidelnost hlídání přizpůsobují potřebám rodičů. Snaží se uplatňovat individuální přístup a o motivaci dětí k činnostem odpovídajícím jejich věku (orientace v prostoru, rozvoj drobné motoriky, říkanky, písničky). Společně si hrají s hračkami, což vytváří jejich sociální citění (hra s panenkou, autem, na obchod, stavebnice). Podporují především výtvarnou činnost, učí se básničky, písničky, cvičení a tanec. Za hezkého počasí využívají prostor na zahradě.							
Jiné/poznámky: Uvádí problémy se získáním vázané živnosti „Péče o děti do 3 let v denním režimu“ a zároveň poptávku po této službě.							

Bibliografie

ČSÚ, 2004. Statistická ročenka 2003. Praha: ČSÚ.

Gelnarová, K., Plasová, B.; 2005: Podkladová studie pro strategický rozvoj služby jeslí v Brně. Brno: Masarykova univerzita.

Kolektiv autorů; 1996: Výchovná problematika v dětských zařízeních. Učební text. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví.

MPSV. 2004. Národní zpráva o rodině. Praha : MPSV.

Svobodová, R.; 2007: Péče o děti do 3 let mimo rodinu. Situace v městě Brně. Atestační práce: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví.

Winkler, J.; Plasová, B.; Gelnarová, K.; 2004: Analýza potřebnosti služby jeslí v Brně. Brno: MU FSS.

Provoz jeslí v Hradci Králové a okolí

Kateřina Ulíková

Město Hradec Králové je bývalé okresní, dnes krajské sídlo s přibližně 94 tis. obyvateli, což činí necelou pětinu obyvatel Královéhradeckého kraje. Hradec Králové je dlouhodobě i historicky přirozeným centrem širokého regionu, který je netypický svým dalším sídelním uspořádáním – 2. největší město regionu Trutnov má pouhých 31 tis. obyvatel a je situováno na opačný konec regionu a v okolí města Hradec Králové se vytvořili pouze města se 2 -7 tis. obyvateli.

V současné době působí ve městě pouze jedny obecní jesle a 3 soukromé subjekty, které deklarují poskytování služeb hlídání dětí.

Do září roku 2006 fungovaly na území města dvoje obecní jesle s celkovou kapacitou 77 dětí. Jedny jesle byly umístěny ve Štefánikově ulici (okraj města, rozsáhlá sídlištní zástavba), druhé v Orlické kotlině (blíže středu města, v blízkosti Magistrátu města, v nejbližším okolí několik menších činžovních domů, v dosahu další sídlištní zástavba). Důvodem pro zrušení jedné jeslí byl údajně klesající zájem ze strany rodičů o umístování dětí v obou zařízeních. Zrušeny byly jesle Štefánikova a jeslím v Orlické kotlině byla navýšena kapacita na 65 dětí. Dle vyjádření Magistrátu je město připraveno kdykoliv v budoucnu v případě zvýšeného zájmu o tento typ zařízení kapacitu opět navýšit.

Jesle v Orlické kotlině jsou organizační složkou Města Hradec Králové. Budova jeslí je umístěna na kraji parku poblíž centra města. V blízkosti jeslí staví městská hromadná doprava (ze sídliště v okolí jeslí Štefánikova sem jedou 2 přímé spoje), dopravní dostupnost jeslí je tedy velmi dobrá. Budova je dvoupatrová, má vlastní zahradu. V roce 2006 byla prováděna rekonstrukce střešního pláště, výměna části vybavení heren a ložnic dětí. V

minulých letech bylo zrekonstruováno sociální zařízení a zahrada, vybudován nákladní výtah. Připravuje se výměna oplocení, oken a zateplení budovy.

V jeslích fungují tři oddělení, do kterých jsou děti řazeny podle věku. 1. oddělení „kojenci“ je pro děti od přibližně 11 měsíců do dvou let. 2. oddělení „mladší batolata“ je 2 – 2,5 roku, 3. oddělení 2,5 – 3 roky, případně o pár měsíců více, podle toho, jak je dítě ochotná vzít školka (školky nabírají většinou pouze od září daného roku, jesle berou děti průběžně, podle požadavků rodičů). Údaje o věku dětí jsou orientační, záleží spíše na schopnostech konkrétního dítěte. Dítě může být přijato do jeslí v případě, že už začalo jíst – jesle by jinak nebyly schopny zajistit pro dítě stravu. Věk nejmladších dětí se většinou právě pohybuje mezi 11 a 12 měsíci.

Než je dítě do jeslí přijato, vyplňují rodiče dotazník, ve kterém uvádějí základní údaje o rodině a především o dítěti, jeho návycích, povaze, schopnostech nebo zvláštěnostech. Tento dotazník slouží potom pro pracovnice – tety, aby dokázaly s dítětem pracovat podle jeho potřeb a možností. Každé dítě má svou složku, kde se dle potřeby vedou o něm záznamy, složka je k dispozici rodičům. Při nástupu do zařízení probíhá adaptační doba. Ta obvykle trvá 5 – 7 dní (závisí na dítěti). První den přijde matka (otec) s dítětem pouze na půl hodiny, dítě si zvyká na prostředí. Pokud je to možné, probíhá adaptace bez přítomnosti matky, která ale čeká v šatně a je tak kdykoliv připravena k dítěti přijít, kdyby nastaly nějaké problémy. V dalších dnech se situace podle potřeby opakuje.

Otevírací doba jeslí je 6:30 až 16:30. Nejvhodnější doba pro příchod dítěte do jeslí je, s ohledem na celodenní program, do 8:30. Je však možné kdykoliv se individuálně domluvit s přidělenou tetou na úpravě podle potřeb rodiny. I kdykoliv během dne je možné si dítě vyzvednout (třeba pokud je třeba dojít s ním k lékaři apod.), třeba i během vycházek. Režim dětí je naplánován zvlášť pro každé oddělení a liší se podle zimního a letního období. Den se zahajuje rozcvičkou, dopoledne dále bývá procházka a řízená činnost. Po obědě chodí děti spát. Pro spánek je vyhrazen čas mezi 11:45 a 14:00. Děti jsou postupně ukládány a kolem druhé hodiny zase připravovány na činnost podle toho, jak se budí. Pokud je dítě neklidné nebo odmítá spát, je pro ně vyhrazena samostatná místnost, aby nerušilo ostatní, spící, děti. Pokud probíhá řízená činnost, odvádějí si tety většinou děti postupně, po menších skupinkách, v průběhu hraní (ne každou činnost je možné dělat se všemi dětmi najednou). Právě s ohledem na denní režim a plánovanou činnost na určitý den je pak možné domluvit s rodičem příchod nebo odchod v „nezvyklou“ dobu.

Děti do jeslí dochází buď každý den (zpravidla pokud oba rodiče pracují), a nebo tak, aby rodiče nepřišli o rodičovský příspěvek (dle věku dítěte). Podle toho se pak odvíjí počet dětí v jednom oddělení a jejich aktuální denní počet je proměnlivý. V současné době dochází do 1. oddělení celkem 16 dětí, z toho 6 dětí chodí pravidelně každý den. Ve 2. oddělení je 25 dětí, z toho 10 dětí s každodenní docházkou a ve 3. oddělení je 35 dětí a 16 dětí má každodenní docházku. Pro 1. oddělení je stanoveno jako maximum 5 dětí na jednu tetu, v oddělení 2. a 3. je tato hranice stanovena na 8 dětí. Ze strany zřizovatele je samozřejmě tlak na co největší vytíženost zařízení, a čas od času je vyvíjena snaha hranici v 1. oddělení zvýšit. Z pohledu vedení zařízení je však tato představa nereálná s ohledem na náročnější péči o menší děti.

V současné době zařízení vyřizuje žádosti rodičů o umístění dětí ve většině případů kladně. V akutních případech je schopno dítě přijmout třeba do týdne po prvním kontaktu rodiče s jeslemi. Kapacita zařízení je sice pevně stanovena, avšak vzhledem k tomu, že většina dětí dochází do zařízení pouze na několik dní v měsíci, je většinou možnost po dohodě s rodičem dítě do zařízení umístit. Je ovšem nutné návštěvy dětí plánovat, aby jich na některý den nebylo příliš mnoho najednou. U starších dětí se také často stává, že je už v mladším věku (2,5 roku) přijmou Mateřské školy, někdy i v průběhu roku-

Pro práci s dětmi jsou v zařízení zaměstnány osoby (vždy se momentálně jedná o ženy), které mají střední vzdělání s maturitou. V současné době jsou to především zdravotní sestry, jedna pracovnice je pedagožka se specializací na předškolní výchovu a jedna zaměstnankyně má střední školu s výukou zaměřenou na veřejnou správu a sociální oblast (sociálně – výchovná činnost). Zaměstnanci mají klasickou 8,5 hodinovou pracovní dobu. Do práce nastupují tak, aby pokryly celou desetihodinovou otvírací dobu – kdo nastupuje brzy ráno, odchází odpoledne dříve a naopak.

Zařízení je jako organizační složka města financováno z jeho rozpočtu (rozpočet zařízení je součástí rozpočtu města). Rozpočet je sestavován na celý rok tak, aby pokryl provozní náklady, v případě potřeby je ale možnost ho navyšovat. Část provozních nákladů je hrazena z úhrad od rodičů. V roce 2006 byly celkové náklady zařízení 4 989 000 Kč a úhrady od rodičů dosáhly 910 800 Kč. Pro rok 2007 jsou plánovány celkové náklady ve výši 5 180 000 Kč.

Rodiče hradí za každý měsíc paušální částku ve výši 1 100 Kč a dále pak poplatek za každý den pobytu dítěte v zařízení ve výši 51 Kč (26 Kč na stravu, 25 Kč na péči). Rodičům s trvalým pobytem na území města Hradec Králové hradí magistrát jako určitý „příspěvek“ částku ve výši 100 Kč z vlastních zdrojů. Tito rodiče tedy hradí pouze 1 000 Kč + denní poplatek. V případě slabých sociálních poměrů rodiny je možno požádat o snížení poplatků. Rodiče hradí uvedené částky vždy předem (podle předpokládaných návštěv dětí). V případě, že je dítě nemocné a do jeslí se nedostaví, je pak částka uhrazená navíc odečtena rodičům z platby na další měsíc.

Vzhledem k právní formě má zařízení velmi omezené další možnosti získávání financí na svůj provoz (pro jakékoliv smluvní vztahy je zařízení v podstatě Statutárním Městem Hradec Králové a řídí se tudíž zákonem o obcích, o „malých“ rozpočtových pravidlech, apod.). Proto vzniklo 11. 4. 2006 občanské sdružení Radost v jesličkách, které má za cíl zkvalitnění a zpříjemnění pobytu a péče dětí umístěných v jeslích Orlická, zlepšení materiálního vybavení jeslí, přípravu a organizaci volnočasových aktivit pro děti a jejich rodiče. Sdružení založili zaměstnanci jeslí a osoby z řad rodičů dětí umístěných v jeslích. Občanské sdružení se snaží samostatně shánět peníze na zlepšení vybavení jeslí, na různé akce pro děti (návštěva Zoo, různé besídky), hračky pro děti a podobně. Občanské sdružení přijímá dary od rodičů, od sponzorů a dále například prodává kresby dětí z jeslí v „aukcích“ na internetu. Vznik sdružení lze označit za příklad dobré praxe v oblasti spolupráce jeslí s rodiči.

Kromě městských jeslí se v Hradci Králové a jeho okolí podařilo vyhledat další 3 subjekty, které deklarují, že se zabývají hlídáním dětí - agentura Popelka: <http://www.popelka-hk.com/> (sídlo v Hradci Králové); Agentura Teta Andělka: <http://www.teta-andelka.cz/index.htm> (sídlo v Hradci Králové); Safari Baby club: <http://www.safaribabyclub.cz/index.php> (sídlo v Třebechovicích). Všechny tyto subjekty byly osloveny s prosbou o spolupráci na výzkumu. Agentura Popelka a Agentura Teta Andělka se bohužel odmítly výzkumu účastnit, proto o jejich konkrétní činnosti v oblasti hlídání dětí nebyly zjištěny žádné bližší informace. Safari Baby club poskytující své služby v Třebechovicích pod Orebem sice žádost o spolupráci neodmítnul, bohužel však zatím služby hlídání dětí neposkytuje, protože o ně není v Třebechovicích zájem. Koutek pro děti je v současné době využíván pouze pacientkami gynekologické organizace, které zde nechávají děti po dobu pobytu v ordinaci.

Hradec Králové							
Počet obyvatel: 94 255 obyvatel k 1. 1. 2007 (zdroj ČSÚ)							
Obecní jesle							
Základní údaje:							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídání/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
65	5 nebo 8	32/44	4 h (dopoledne)/nestanovené	76 dětí (kombinace různých docházek)	6:30 – 16:30	Střední s maturitou	Organizační složka obce
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)				
1100 měs. /51 den	26 Kč (+25 Kč péče=51)	1000/1100	5 228 Kč/měs (kapacita 65, celodenní péče)				
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? Adaptační doba je 5 -7 dní podle potřeby dítěte. 1. den přichází na půl hodiny, seznámit se s prostředím, pokud je to možné zůstává matka po celou dobu adaptace vždy v šatně, a dítě je ve třídách samotné s tetou. Dále se režim přizpůsobuje potřebám dítěte.							
Denní program, režim, flexibilita: program je stanoven pro každé oddělení na celý den v závislosti na ročním období (zimní nebo letní). V zimním období probíhá více v místnosti, ale je zařazena procházka, v letním probíhají i výchovné aktivity pokud možno co nejvíce venku. Dopoledne je většinou procházka a výchovný program (podle naplánované aktivity buď po malých skupinkách nebo hromadně pro všechny přítomné děti na daném oddělení), v případě výchovného programu vhodného pro menší skupinky si děti hrají a tety si je postupně berou na program a zase je po skončení aktivity vrací. Ke spánku se							

děti postupně ukládají od 11:45 a budí se průběžně tak aby byly kolem 14 hodiny vzhůru a připravené na další aktivity. Pokud dítě odmítá spát nebo je neklidné, je k dispozici samostatná místnost, aby nerušilo ostatní spící.							
<i>Jiné/poznámky:</i>							
Soukromá zařízení – celkem 3: 2 odmítli spolupráci, 1 prakticky nefunguje – nezájem rodičů							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídaní/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Jiné (zápisné)					
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace?							
Denní program, režim, flexibilita							
<i>Jiné/poznámky:</i>							

Jesle a zařízení péče o děti od 1 do 3 let v Liberci

Táňa Holčáková

V Liberci fungovala do roku 1992 síť obecních jeslí. V 90. letech byla tato síť silně redukována, v roce 1992 vznikla organizace Jesle Liberec. V roce 1997 byla organizace Jesle Liberec zrušena a vzniklo Centrum zdravotní a sociální péče, jejímž cílem se stalo poskytování služeb v oblasti zdravotní, výchovné a sociální péče. Cílovými skupinami jsou děti od 1 do 6 let věku, matky s dětmi (azylový dům) a senioři (pečovatelská služba). V letech 2001-2007 zde fungovalo také Centrum občanských iniciativ, které poskytovalo informační, koordinační a vzdělávací služby pro neziskové organizace.

V rámci Centra zdravotní a sociální péče jsou v provozu 3 zařízení pro děti ve věku od 1 do 3 let. Celková kapacita je 36 míst. Cena za celodenní péči o děti v těchto zařízeních je 1600 Kč měsíčně (včetně stravného). Všechna tři zařízení jsou umístěny v domech vilového typu (starší vily, které vyžadují nákladné úpravy a opravy), dvě z nich jsou v centru města, třetí mimo centrum.

V červnu 2008 budou všechna tato zařízení uzavřena. Město Liberec plánuje vznik soukromých jeslí, které by měly být umístěny v jednom ze současných zařízení (v jeslích Holečkova 8). Bližší informace o přesné kapacitě a finančních podmínkách pro rodiče nejsou ještě známy. Odhadované školné v těchto soukromých jeslích se pohybuje kolem částky cca 7000 Kč měsíčně a výše.

V Jablonci nad Nisou obecní jesle nejsou.

V Liberci a Jablonci nad Nisou funguje několik agentur na hlídání dětí, ty ale zajišťují hlídání dětí v domácnostech klientů nebo vyhledávají stálé pečovatelky a chůvy.

NÁZEV OBCE - Liberec
Počet obyvatel: 98 781 (k 31.12.2006)
Obecní jesle

Základní údaje: Péče o předškolní děti – Husova 35 Liberec 1							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídaní/ jiné	Min. počet hodin/ pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
12 dětí	6 dětí	Většina dětí je v jeslích celý den, jen asi pětina jen půlden	4 hodiny	97, 45% (za rok 2006) (dohromady z mateřskou školou fungující ve stejném zařízení)	Po-Pá 6:30-17:00	Dětská sestra	Jesle spadají pod Centrum zdravotní a sociální péče, příspěvkovou organizaci, kterou zřizuje město Liberec
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)	Příjemci sociálních dávek	Krátkodobý pobyt (v mimořádných případech, např. návštěva rodiče u lékaře) v případě, že to dovoluje kapacita zařízení	Část ošetřovného vratná v případě omluvené absence dítěte (stravné se vrací v plné výši)	Zápisné (při přihlašování dítěte na pravidelný pobyt)
35 Kč / 1 den (zde zváno jako ošetřovné)	37 Kč / 1 den	-	468 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 15 Kč / 1 den, stravné 37 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 50 Kč / 1 hod, stravné 35 Kč / oběd, 5 Kč / svačina	20 Kč / 1 den, příjemci sociálních dávek 6 Kč / 1 den	50 Kč
Ostatní:							
<p>Jak probíhá adaptace? Rodiče mají možnost prohlédnout si zařízení a seznámit se s jeho chodem, na základě rozhovorů s rodiči jsem zjistila, že většinou dají dítě do jeslí zpočátku jen na několik hodin, postupně jeho pobyt prodlužují, adaptační doba je různá, pro adaptaci nových dětí je uzpůsoben zejména program na měsíc září, kdy nastupuje většina dětí</p>							
<p>Denní program, režim, flexibilita Program se zaměřuje na přirozený rozvoj dětí s přihlédnutím k jejich individualitě a věkové skupině (hry, jídlo, odpoledne spánek či klid na lůžku, pobyt venku, další aktivity podle ročního období, např. vánoční či velikonoční program, apod.)</p>							
<p>Jiné/poznámky: V rámci zařízení funguje i Oční stacionář – mateřská škola pro děti s očními vadami, záměrem je poskytnout komplexní výchovnou, zdravotní i speciální péči o děti ve věku 1-6 let; jesle mají zvláštní oddělení.</p>							

Soukromá zařízení							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídaní/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Jiné (zápisné)					
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace?							
Denní program, režim, flexibilita							
Jiné/poznámky:							

NÁZEV OBCE - Liberec							
Počet obyvatel: 98 781 (k 31.12.2006)							
Obecní jesle							
Základní údaje: Péče o předškolní děti – Údolní 2, Liberec 1							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídaní/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
12 dětí	6 dětí	Většina dětí celodenní pobyt, cca 20% půldenní	4 hodiny	101,74% (spolu s mateřskou školou fungující ve stejném objektu)	7:00-17:00	Dětská sestra	Jesle spadají pod Centrum zdravotní a sociální péče, příspěvkovou organizaci, kterou zřizuje město Liberec
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)	Příjemci sociálních dávek	Krátkodobý pobyt (v mimořádných případech, např. návštěva rodiče u lékaře) v případě, že to dovoluje kapacita	Část ošetřovného vratná v případě omluvené absence dítěte (stravné se vrací v plné výši)	Zápisné (při přihlašování dítěte na pravidelný pobyt)

					zařízení		
35 Kč / 1 den	37 Kč / 1 den	-	402 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 15 Kč / 1 den, stravné 37 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 50 Kč / 1 hod, stravné 35 Kč / oběd, 5 Kč / svačina	20 Kč / 1 den, příjemci sociálních dávek 6 Kč / 1 den	50 Kč

Ostatní:

Jak probíhá adaptace? Rodiče mají možnost prohlédnout si zařízení a seznámit se s jeho chodem, na základě rozhovorů s rodiči jsem zjistila, že většinou dají dítě do jeslí zpočátku jen na několik hodin, postupně jeho pobyt prodlužují, adaptační doba je různá, pro adaptaci nových dětí je uzpůsoben zejm. program na měsíc září, kdy nastupuje většina dětí

Denní program, režim, flexibilita Program se zaměřuje na přirozený rozvoj dětí s přihlédnutím k jejich individualitě a věkové skupině (hry, jídlo, odpoledne spánek či klid na lůžku, pobyt venku, další aktivity podle ročního období, např. vánoční či velikonoční program, apod.)

Jiné/poznámky: Zařízení funguje v jednom objektu s mateřskou školou zaměřenou na péči o děti s respiračními chorobami, cílem je poskytnout komplexní výchovnou, zdravotní i speciální péči dětem od 1 do 6 let. Jesle mají zvláštní oddělení.

Soukromá zařízení

Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídní/ jiné	Min. počet hodin/ pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako

Finance:

Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Jiné (zápisné)					

Ostatní:

Jak probíhá adaptace?

Denní program, režim, flexibilita

Jiné/poznámky:

NÁZEV OBCE - Liberec

Počet obyvatel: 98781 (k 31.12.2006)

Obecní jesle

Základní údaje: Zařízení péče o děti předškolního věku – Holečkova 8, Liberec 7

Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídní/ jiné	Min. počet hodin/ pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
12 dětí	6 dětí	Většina dětí je v jeslích celý den, jen asi pětina jen půlden	4 hodiny	106,67% (spolu s mateřskou školou fungující ve stejném	6:30-17:00	Dětská sestra	Jesle spadají pod Centrum zdravotní a sociální péče, příspěvko

				objektu)			vou organizaci, kterou zřizuje město Liberec
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)	Příjemci sociálních dávek	Krátkodobý pobyt (v mimořádných případech, např. návštěva rodiče u lékaře) v případě, že to dovoluje kapacita zařízení	Část ošetřovného vratná v případě omluvené absence dítěte (stravné se vrací v plné výši)	Zápisné (při přihlašování dítěte na pravidelný pobyt)
35 Kč / 1 den	37 Kč / 1 den	-	315 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 15 Kč / 1 den, stravné 37 Kč / 1 den	Školné (ošetřovné) 50 Kč / 1 hod, stravné 35 Kč / oběd, 5 Kč / svačina	20 Kč / 1 den, příjemci sociálních dávek 6 Kč / 1 den	50 Kč
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? Rodiče mají možnost prohlédnout si zařízení a seznámit se s jeho chodem, na základě rozhovorů s rodiči jsem zjistila, že většinou dají dítě do jeslí zpočátku jen na několik hodin, postupně jeho pobyt prodlužují, adaptační doba je různá, pro adaptaci nových dětí je uzpůsoben zejm. program na měsíc září, kdy nastupuje většina dětí							
Denní program, režim, flexibilita Program se zaměřuje na přirozený rozvoj dětí s přihlédnutím k jejich individualitě a věkové skupině (hry, jídlo, odpoledne spánek či klid na lůžku, pobyt venku, další aktivity podle ročního období, např. vánoční či velikonoční program, apod.)							
Jiné/poznámky: Zařízení zahrnuje také mateřskou školu pro děti s opakovanými respiračními chorobami. Cílem je poskytnout výchovnou, zdravotní a speciální péči o děti ve věku od 1 do 6 let; jesle mají zvláštní oddělení.							
Soukromá zařízení							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídní/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Jiné (zápisné)					
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace?							

Průzkum jeslí v Liberci – rozhovory s rodiči

Jesle Údolní 2, Liberec 1

Paní H., v jeslích má dvouletou dceru, která je v jeslích od letošního září. Dceru přihlásila do jeslí, když bylo dceři 8 měsíců, nastoupila ve dvou letech. V jeslích je každý všední den od cca 7:30 do 15:30.

1. Se službami jeslí je velice spokojena, nic by neměnila
2. Jednak z profesních důvodů, paní H. je podnikatelka, a také kvůli dceři, která je „hyperaktivní“, a potřebovala být v kolektivu dětí. Jinou variantu rodiče nezvažovali
3. Částka 1600 Kč za měsíc je podle jejího názoru velmi příznivá s ohledem na péči, jaká se dítěti poskytuje. Za tuto službu by byla ochotna zaplatit do 5000 Kč za měsíc.
4. Adaptace probíhala bez problémů, první dva dny brala dceru domů po půldni, poté již tam byla celý den. Žádné problémy se zatím nevyskytly

Paní S., v jeslích má jeden a půlletého syna, který je v jeslích také od letošního září. Přihlásila ho rok předem. Nastoupil ve věku 1,5 roku. V jeslích je každý všední den od 7:30 do 16:30.

1. Se službami je velice spokojena. Také by nic neměnila.
2. Do jeslí dala syna z pracovních důvodů, nechtěla být dlouho mimo práci. Také syn má rád kolektiv a pobyt v jeslích mu prospívá. Jiné varianty rodiče nezvažovali.
3. Částka 1600 Kč měsíčně plně vyhovuje. Byla by ochotna dát až 3000 Kč měsíčně.
4. Adaptace proběhla dobře. Paní měla v září práci na částečný úvazek, v jeslích ho nechávala zpočátku pár hodin, postupně se pobyt prodlužoval. Od října normální celodenní pobyt

Jesle Husova 35, Liberec 1

Pan P., dvou a půlletý syn v jeslích je od letošního září. Přihlášku podali rodiče 1 rok předem. V jeslích je každý všední den od 7-8:00 do 14:30.

1. Se službami je velice spokojen, nic by neměnil.
2. Narození druhého dítěte, pro syna je lepší, když je v kolektivu. Jiné varianty nezvažovali.

3. Částka 1600 Kč měsíčně maximálně vyhovuje. Rodiče by byli ochotni dát do 5000 Kč měsíčně.
4. Adaptace probíhala s menšími problémy, prvních 14 dní nechtěl chodit, Zpočátku byl také jen půlden. Poté již bez problémů.

Manželé N., syn 1,5 roku, v jeslích rovněž od letošního září. Příhlašku podali 9 měsíců před nástupem. V jeslích je od 7-7:30 do 15:30-16:00.

1. Se službami jsou velice spokojeni. Nic by neměnili.
2. Paní N. se chtěla dříve vrátit do práce. Dítěti také kolektiv prospívá. Jiné varianty nezvažovali.
3. Částka maximálně vyhovuje (1600 Kč měsíčně). Byli by ochotní dát do 5000 Kč měsíčně.
4. Adaptace bez problémů, prvních 14 dní byl v jeslích jen půlden, poté již celý den.

Jesle Holečkova 8, Liberec 7

Paní F., syn 2 a $\frac{3}{4}$ roku, v jeslích od letošního září. Přihlášen byl rok předem. V jeslích je od 7-7:30 do 16:00.

1. Se službami je velice spokojena, vynikající péče o dítě. Nic by neměnila. Dlouho zvažovala, jestli dát syna do jeslí, obávala se, že mu nikdo neposkytne takovou péči jako ona, ale nyní je po všech stránkách spokojena.
2. Pracovní důvody, měla možnost dříve nastoupit na dobré místo, pracuje na částečný úvazek. Jiné varianty nezvažovala.
3. Částka 1600 Kč za měsíc vyhovuje. Byla by ochotna dát až 5000 Kč.
4. Adaptace bez problémů. Prvních 14 dní se postupně zvyšoval počet hodin, poté již celodenní pobyt.

Paní Č., syn 2 a $\frac{3}{4}$ roku, v jeslích od srpna 2006, tedy od věku 1 roku a 9 měsíců. V jeslích je od 7-7:30 do 16-16:30.

1. Se službami je maximálně spokojena, bez výhrad, nic by neměnila. Zvláště chválila (stejně jako paní F.) skvělý personál.
2. Je samoživitelka, ředitelka jazykové agentury, takže ze sociálních i pracovních důvodů. Ještě než zjistila, že v Liberci jsou jesle, tak zvažovala paní na hlídání (zprostředkovanou nějakou speciální agenturou), ale bála by se dítě svěřit nějaké cizí

soukromé osobě (ví, že agentury si své zaměstnance vybírají a prověřují, ale z vlastní zkušenosti ví, že výběr bývá někdy problematický). S veřejnou institucí typu obecní jesle problém důvěry neměla.

3. Částka 1600 Kč vyhovuje, byla by ochotna dát cca 3000 měsíčně.
4. Adaptace proběhla bez problémů, 1. týden se postupně zvyšoval počet hodin strávených v jeslích. Menší problém nastal až po několika měsících, kdy do jeslí přišel nový problematičtější chlapec, který často plakal a jejího syna „strhával s sebou“, nechtěl pak do jeslí chodit, časem se to upravilo.

Shrnutí: Všichni rodiče bez výjimky si služby jeslí velmi pochvalovali, obzvlášť chválili vynikající personál a péči, které se jejich dětem v jeslích dostává. Pro rodiče je prioritní kvalita personálu. Neměli problém dítě umístit, ale již dlouho dopředu podali přihlášku. Dětem pobyt v jeslích také svědčí. Provozní doba jeslí také bez výjimky vyhovuje, oceňovali, že je otevřeno až do 17:00. Všichni také velmi litují, že jesle za rok skončí.

Jesle a zařízení péče o děti od 1 do 3 let v Litoměřicích

Jana Štefaniková

Ve městě se nachází jedny obecní jesle s kapacitou 20 míst, jedna soukromá MŠ bere také děti od 2,5 do 3 let v omezeném množství (cca 1 dítě). Kapacita jeslí (20 dětí) není naplněna. Většina dětí chodí na 5-denní pobyt. Na otevírací dobu (6-16h) nejsou připomínky. Mimořádná je existence jeslí jako součást Centra Srdíčko, které umožňuje péči o děti se zdravotním nebo mentálním handicapem již od raného věku. Celé zařízení je dotováno několika miliony Kč ročně. V minulosti několikrát usilováno o zrušení jeslí, zejména s ohledem na nutné dotování jeslí, respektive vznikajícího Centra. Ale právě vzhledem na vytvoření Centra „Srdíčko“ ke zrušení jeslí nikdy nedošlo. To lze vnímat jako velké pozitivum, protože v případě zrušení by bylo velmi těžké prosazovat znovuvytvoření.

Ve městě jsou 3 Mateřská centra, z toho dvě jsou spravována církevními organizacemi. Placené hlídání dětí se ve městě realizuje v nezanedbatelné míře, nicméně pouze na základě neformálních vztahů (50-100 Kč/hod.). Není zde žádná oficiální agentura na hlídání dětí. V zásadě většina rodičů maximálně využívá příbuzných, které jsou velmi často v dosahu. Zajímavé jsou odpovědi rodičů, proč jejich dítě chodí do jeslí: má rádo kolektiv dalších dětí, matka začala dálkově studovat a občas jsou v pátek konzultace, dítě by jinak hlídala babička a nechci, aby se celé dny pohybovalo jen mezi starými lidmi (řiká pracující matka), ještě nám ho nevzali do MŠ (pracující otec), je to levnější než paní na hlídání (pracující matka).

Jesle jako součást zdravotnického zařízení Centrum „Srdíčko“ pro duševně či fyzicky handicapované děti. Ve městě formátu Litoměřic je silně nadstandardní a více než chvályhodná existence tak komplexního zařízení pro děti s handicapem (nyní jej navštěvuje celkem 90 dětí).

Baby-sittingová agentura nebyla v současné době v Litoměřicích zjištěna žádná (září 2007). Ve městě sice fungovala v minulosti jistá Baby-sittingová agentura, ale zdá se, že její činnost formálně zanikla nebo byla pozastavena.

Jesle v některých dalších městech okresu LT: V Roudnici nad Labem byla snaha znovuzaložit jesle zřizované městem, prozatím to bylo vždy zastupitelstvem zamítnuto, stejně tak ve Štětí. Ve Štětí byla snaha založit při místní papírně závodní jesle, nedávno se na provozní záležitosti informovala v LTM manažerka z papíren. Není známo, zda byly jesle založeny nebo ne. V Úštěku jesle nejsou.

NÁZEV OBCE: město Litoměřice							
Počet obyvatel: 25 000							
Obecní jesle: ul. Revoluční 32/1846, Litoměřice, tel 416 744 257, ředitelka Mgr. Marta Lutišánová: tel 416 742 087, centrumsrdicko@centrumsrdicko.cz							
Základní údaje:							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídaní/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
20	Cca 6	Cca 10/12 na max 5 dní v měsíci	Není stanoven	Dlouhodobě 80%	6-16h	Zdr.sestara	Zdravotnické zařízení na KÚ Úst. kraje. Jedná se část příspěvkové organizace Centrum „Srdíčko“ města Litoměřice
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)				
1000.- Kč (pro samoživitele 500,-). V případě pobytu 5 dní v měsíci: 50 Kč / den	20,- Kč (oběd, 2 svačiny)	Neliší se	Nelze přesně stanovit, viz níže				
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? - Nejdříve chodí cca 14 dětí s matkou na zvykání - dokud dítě nedokáže být samo bez maminky. Tato účast rodičů je požadavkem vedení jeslí.							
Denní program, režim, flexibilita – dost připomíná režim v MŠ, jen oběd je v 11.00 a jídelníček je přizpůsoben takto malým dětem, děti do 1,5 roku také spí i dopoledne, také odpolední spánek je delší (11.30-14.00). Děti nemají s délkou spánku údajně problém, jsou díky rannímu vstávání dost unavené. Jinak se chodí na vycházky a je sestavován různorodý program přímo v jeslích.							

Jiné/poznámky:

Jedná se o jediné jesle ve městě Litoměřice a okolí. (město má cca 25 000 obyvatel, cca 750-800 dětí do 3 let, ve městě je 10 MŠ zřizovaných městem a jedna MŠ soukromá; pro srovnání Ústí nad Labem má 97 000 obyvatel, cca 4400 dětí do 3 let, 3 jesle, 33 MŠ). Obvykle jsou během dne přítomny 3 sestry.

Registrace : Jesle jsou vlastně jedním z oddělení příspěvkové organizace města Litoměřice, a to organizace Centrum „Srdíčko“, která je zařízením pro zdravotně postižené děti a mládež. Je tedy registrovaná jako zdravotnické zařízení na Krajském úřadě Ústeckého kraje. Jednotlivá oddělení **Centra Srdíčko** (<http://www.centrumsrdicko.cz/>)

- jesle
- speciální mateřská škola
- rehabilitační stacionář
- kožní stacionář

Centrum Srdíčko vzniklo v budově bývalých samostatných jeslí, v Revoluční ul. 32 a v budově 12.MŠ v Revoluční 30. Obě budovy byly stavebně propojeny spojovacím krčkem v roce 2002. Během těchto stavebních úprav byla vybudována rovněž výtahová šachta, samotný výtah byl dodán později. Tak se stali přístupné pro vozíčkáře i prostory v patře. Bezbariérové vstupy jsou vybudovány u budovy č.32, výhledově se mají budovat i u budovy č.30. Kromě 11 heren a tříd je v areálu Centra Srdíčko k dispozici rehabilitační místnost, bazén, sauna, kožní ambulance se soláriem, keramická dílna a muzikoterapie. Dvě rozlehlé zahrady jsou vybaveny průlezkami a zahradními altány. Jesle, které jsou součástí centra, tak umožňují pobyt i pro děti s tělesným a mentálním postižením, ačkoliv a priority se jedná o třídu dětí bez tělesného nebo duševního handicapu. V případě potřeby jsou však pro tělesně nebo duševně postižené děti k dispozici odborníci se speciálním vzděláním (Centrum Srdíčko spolupracuje s dětskými a odbornými lékaři, s neurologem, ortopedem, alergologem, s psychologem, s kožní lékařkou, s logopedem. Spolupracuje rovněž se Speciálně pedagogickým centrem v Litoměřicích, s Centrem pro péči o autistické děti a s Centrem pro péči o nevidomé děti v Praze, v Centru Srdíčko se konají praxe SPgŠ v Litoměřicích, SZŠ a VZŠ v Ústí nad Labem a v Mostě). Celkem navštěvuje Centrum Srdíčko asi 90 dětí.

Min počet pobytů Není stanoven, údajně se vychází vstříc rodičům. Děti se obvykle umísťují do jeslí do 8h ráno. Není to však striktně požadováno a je domluva, že alespoň do této doby se rodič vyjádří, zda dítě přijde nebo ne. Je to hlavně s ohledem na počet obědů. Při celodenním pobytu se děti vyzvedávají kolem 15 h. Pokud jsou děti umísťovány jen na max.5 dní v měsíci, tak si je navíc rodiče obvykle vyzvedávají v poledne. Minimální počet hodin, na který je možno umístit dítě, není stanoven a dle údajů vedení se vychází vstříc rodičům.

Otevírací doba (6-16h) Prozatím údajně nebyly požadavky na její prodloužení, ale vedení organizace věří, že v případě těchto požadavků, by jesle mohly být otevřeny i déle.

Počet dětí. Přesný počet dětí v jeslích je obtížné stanovit, protože se dosti často mění. Vzhledem k tomu, že dnes cca 1/2 dětí (tj. přibližně 10) jsou navíc děti, které jsou umísťovány na max.5 dní ve měsíci, tak jmenný seznam zapsaných dětí (20-30) je na první pohled větší než kapacita. Děti, které jsou umísťovány na 5 dní v měsíci jsou obvykle umísťovány jen na dopoledne.

Požadavky na děti. Dle údajů na internetových stránkách centra Srdíčko (<http://www.centrumsrdicko.cz/>) jsou jesle určeny pro zdravé děti od 1 do 3 let. Obvykle se přijímají děti od 18 měsíců věku, další nároky na děti nejsou. Je zde snaha vyjít vstříc rodičům. Údajně se děti všech žádajících rodičů určitě do jeslí umístí, včetně akutních případů (nemoc rodičů, změna v zaměstnání), v případě, že by mohla být překročena kapacita jeslí, tak je ve spolupráci s mateřskými školami několik málo dětí možno umístit do mateřské školy (v Litoměřicích je 10 MŠ zřizovaných městem), jedna MŠ zřizovaná městem tvoří s jeslemi společný areál.

Dotace obce

Dotace na celé Centrum Srdíčko činí ze strany města Litoměřice dle rozpočtu v roce 2007 :

814 000,- Kč na provoz

5 013 000,- Kč na mzdy, podstatná část jde na mzdy odborníků pro práci s dětmi tělesně a mentálně postiženými

cca 1 mil Kč na investice

celkem cca 6,8 mil Kč

Současná účetní analytika neumožňuje stanovit částku určenou pouze na jesle. I vzhledem k počtu zaměstnanců jeslí však vedení Centra Srdíčko odhaduje, že v přímé vazbě na jesle by mohlo plynout ¼ ze zmíněné dotace na provoz (tj ¼ z 814 000=203 500 ročně, tj. 848 Kč na jedno místo měsíčně). K tomu je nutno připočítat částku za mzdy určenou pro 3 zdravotní sestry, které přímo pracují v jeslích, a poměrovou částku za vedení jeslí jako součást Centra Srdíčko.

Umístění. Jesle jsou umístěny přibližně v geografickém středu města na sídlišti s poměrně mladou věkovou strukturou (město má rozlohu přibližně 3x3 km). V blízkosti je zastávka MHD, supermarket. Vzhledem k excentrickému umístění jádra města (historické náměstí je v jižní části města – v jeho okolí je také většina úřadů – častých zaměstnavatelů žen) je zde však cca 1,2 km do jádra města, 1,5 km k hlavnímu vlakovému nebo autobusovému nádraží. Přesto je zřetelné, že lepší umístění se vybrat nemohlo. Jesle mají velmi pěknou, přitažlivou podobu s barevnými prvky, ačkoliv využívají panelovou budovu z 80.let 20.století.

Program jeslí: (dle internetových stránek <http://www.centrumsrdicko.cz/>)

S dětmi pracují dětské sestry, které dbají o správný tělesný i psychický vývoj dětí. Formou her a jednoduchých zaměstnání seznamují děti s předměty a jevy přírodního a společenského prostředí. Kladou základy estetické výchovy, děti se seznamují s různým výtvarným materiálem, mají dostatek příležitostí k vlastnímu výtvarnému projevu. Pomocí jednoduchých říkadel, písniček a hudebních hříček u nich sestry rozvíjejí sluchové vnímání a hudební citění. Pravidelné každodenní cvičení má kladný vliv na tělesný a pohybový rozvoj dítěte, rovněž tak pravidelný pobyt venku a odpolední spánek. Výchovné působení je zaměřeno kromě toho také na vytváření a upevňování základních hygienických a sociálních návyků.

Jeselské oddělení je vybaveno množstvím hraček a pedagogických pomůcek, herními koutky, relaxačním bazénem s míčky. Pro hudební výchovu mají sestry k dispozici klavír, zobcové flétny a rytmické i melodické Orffovy hudební nástroje. Celé oddělení sestává z herny, tělocvičny, která slouží také jako ložnice, přípravné kuchyňky, šatny a sociálního zařízení. Za příznivého počasí využívají děti rozsáhlé zahrady, vybavené pískovištěm, průlezkami a zahradním altánem. Dětské sestry jsou v každodenním kontaktu s dětským lékařem.

Rozhovory s rodiči:

1. (žena)

Dítě chodí do jeslí 5 dní v měsíci, moc bych chtěla, aby chodilo častěji, ale legislativně to není možné. Já chodím do práce a další dny pak hlídá babička. Do jeslí chodí dítě proto, že nechci, aby bylo jen mezi starými lidmi. Platba za jesle vyhovuje. Se službami jsem spokojena, protože zde vlastně ani nic jiného není. Žádnou jinou placenou službu jsme nikdy nevyužívali, do MC jsme nikdy nešli, protože mi nevyhovuje jejich pracovní doma – já mohu až po 16h.

2. (žena)

Dítě chodí do jeslí 5 dní v měsíci. Jsem spokojena s platbou i se službami, jen dnes po ránu neměli pro dítě připraveno pití. Dříve jsem využívala i paní na hlídání, se kterou jsem také byla spokojena. Měli jsme neformální úmluvu. V MC jsem nikdy nebyla, protože na něco takového nemám vůbec čas. (žena velmi spěchala, bylo zřejmé, že je zaměstnankyní nebo podnikatelkou)

3. (muž)

Dítě chodí do jeslí 5 dní v měsíci. Dnes ale bylo v jeslích podruhé, takže na služby nemám ještě žádný názor. Od 1.11 půjde do školky. My jsme chtěli, aby byla do 3 let doma, ale manželce se nyní naskytla možnost dálkového studia (tento měsíc začala, tj. v říjnu 2007) a někdy má konzultace. Nikdy jsme neměli ani paní na hlídání, ani jsme nenavštěvovali MC. Já chodím do práce. Manželka byla doma. S platbou za jesle jsme spokojeni.

4.(žena)

Dítě chodí do jeslí 5 dní v měsíci. Jsme s jeslemi moc spokojeni a s platbou také, dokonce se mi zdá, že částka je velmi nízká. Nezvažovali jsme jiné možnosti hlídání, dítě mi také občas hlídá tchyně. MC jsem nikdy nenavštívila, ani o něm nic nevím. Mé dítě chodí do jeslí, protože má velmi rádo jiné děti.

Otázky pro ředitelku jeslí:

Jakým způsobem se financuje vaše zařízení? Příspěvek obce/příspěvky rodičů

(je na to nějaká úprava – fixní náklady, poměr zdrojů rodiče/obec)

Dotace na celé Centrum Srdíčko činí ze strany města Litoměřice dle rozpočtu v roce 2007 :

814 000,- Kč na provoz

5 013 000.- Kč na mzdy, podstatná část jde na mzdy odborníků pro práci s dětmi tělesně a mentálně postiženými

cca 1 mil Kč na investice

celkem cca 6,8 mil Kč

Současná účetní analytika neumožňuje stanovit částku určenou pouze na jesle. I vzhledem k počtu zaměstnanců jeslí však vedení Centra Srdíčko odhaduje, že v přímé vazbě na jesle by mohlo plynout ¼ ze zmíněné dotace na provoz (tj ¼ z 814 000=203 500 ročně, tj. 848 Kč na jedno místo měsíčně). K tomu je nutno připočítat částku za mzdy určenou pro 3 zdravotní sestry, které přímo pracují v jeslích, a poměrovou částku za vedení jeslí jako součást Centra Srdíčko.

Příspěvky od rodičů jsou ve výši 1000,- Kč měsíčně (již 10 let na stejné úrovni) při celoměsíčním pobytu (v případě samoživitele/lky 500,- Kč měsíčně) a 50,- Kč denně při kratším pobytu. Na stravu je příspěvek rodičů ve výši 20,- Kč denně. To, co se vybere od rodičů je příjem jeslí, o což se pak sníží příspěvek od města. Příjmem jeslí jsou také refundace za veřejně prospěšné práce. O výši příspěvku rodičů rozhoduje Rada města, může jednat na náš návrh. Ohledně poměru zdrojů žádná pravidla nejsou.

S jakými největšími problémy se při financování setkáváte?

Město jako zřizovatel nám vychází velmi vstřícně a v zásadě problémy nemáme, dokonce jsme mohli realizovat i velké investice (výtah, spojovací chodba). Problémy jsme měli nedávno s rodiči postižených dětí: od počátku roku platil nový zákon 108 o sociálních dávkách, dle kterého rodiče musí také přispívat na režii, do té doby měly děti tady pobyt zdarma. Mnohým rodičům se zdál příspěvek vysoký.

V případě, že dostáváte pouze peníze z rozpočtu obce, zkoušeli jste hledat prostředky někde jinde?

Několikrát jsme zkoušeli napsat projekt, který se ale přímo netýkal jeslí, spíše práce s postiženými dětmi. Nikdy jsme neuspěli. Dokonce mohlo být i příčinou to, že je k nám město tak vstřícné. Neformálně vedoucí projektů naznačil, že spíše dají peníze tam, kde jsou jiné zdroje opravdu špatně získatelné. Občas se nám podaří něco získat sponzorsky: třeba Interspar nám věnoval 100 000 na investice, Konto Bariéry nám před lety přispělo asi 40 000.

Dá se nějak výše příspěvku od obce nějak ovlivnit?

V zásadě vypadá situace tak, že my (Centrum Srdíčko) dáme městu návrh rozpočtu a pak záleží na tom, co město schválí. Dost často schválí vše včetně investic.

NÁZEV OBCE: město Litoměřice							
Počet obyvatel: 23 000							
SOUKROMÁ MŠ DĚTSKÝ KOUTEK, s.r.o. (možno umístit i několik dětí od 2,5 roku do 3 let do max kapacity MŠ)							
Základní údaje: Mírové náměstí 15/23 41201 Litoměřice – Město, 416 732770							
Kapacita	Počet dětí na 1 sestru	Počty: Děti celý den/hlídání/jiné	Min. počet hodin/pobytů	Naplněnost	Otevírací hodiny	Vzdělání zam. (minim)	Registrovány jako
13	Cca 4	13	Není	100%	7-16h	SPgŠ.	Pod MŠMT

	(v zařízení jsou vždy 3 sestry-mateřinky)		stanoveno, ale je preference dětí s celodenními pobyty a s pobyty po celý měsíc			Nejsou zdr.sestry	Fyzická osoba na ŽL
Finance:							
Školné (měs/hod/jiné)	Stravné (den/půld/jiné)	Poplatek obyvatele obce /mimo obec	Dotace obce (1 místo/měs)				
Max cca 1450.-kč /1 měsíc, nebo 40Kč/1h (v případě části měsíce)	30Kč /den nebo dle skutečně odebraného jídla (7 kč svačina, 20 kč oběd, 3 kč pití)	Neliší se	0 kč (byla podána žádost o dotaci,ale město nevyhovělo)				
Ostatní:							
Jak probíhá adaptace? – rodiče mohou přijít s dětmi, uvést je do prostředí, adaptace je individuální							
Denní program, režim, flexibilita – pravidelná strava dětí rozčleňuje den, dopoledne program, vycházka, odpoledne spíše vyplňuje spaní nebo další program, který je šitý na míru spíše dětem z MŠ. Menší dítě se účastní těch aktivit, na které stačí.							
Jiné/poznámky:							
<p><u>Počet dětí.</u> Je zde maximální kapacita MŠ : 13 dětí, do naplnění této kapacity je možno přijmou i několik dětí do 3 let, ale je podmínkou, aby byly bezpečně chodící, předpokládá se tedy minimální věk cca 2,5 roku. Jiné požadavky na děti nejsou. Obvykle je rezervováno 1 místo pro 1 dítě do 3 let v zařízení. Ale může to být individuální : v minulosti zde byly i 4 děti do 3 let. Zařízení je v současnosti plné, další děti nepřijímá, musí je odmítnat. Existuje zde seznam rodičů usilujících o umístění dítěte – ihned po uvolnění místa je kontaktován rodič, zda má ještě zájem o umístění.Preferují se děti, které chodí po celý měsíc a po celý den. Při faktickém převisu poptávky jsou zde momentálně jen tyto děti a tudíž je zde nyní 13 dětí.</p> <p><u>Umístění.</u> Přímo na hlavním náměstí města (Náměstí Míru), což je velmi výhodné, protože v okolí je značná část pracovním míst, která ve městě existují (hlavně na různých úřadech).</p> <p>Případná pracující matka by však pravděpodobně měla potíže s otevírací dobou. Například právě na úřadech jsou někdy úřední dny do 17h, což překračuje otevírací dobu MŠ/jeslí. Také pracovní doba je často od 7h, což je ale zároveň otevírací doba jeslí.</p>							

Jesle a zařízení péče o děti od 1 do 3 let v Praze

Michaela Marksová-Tominová

Audit jeslí byl prováděn **pouze v městských částech Praha 1-15.**

Za jedno z nejzávažnějších zjištění lze považovat, že v hlavním městě Praze neexistuje žádný celopražský přehled jeslí, ani obecních, natož soukromých. Na webových stránkách magistrátu hl.m . Prahy se od heslem „jesle“ objeví několik

dotazů (z let 2006-2007), kdy se maminky tázaly na přehled jeslí v Praze. V jedné z odpovědí je uvedeno, že je přiložen seznam jeslí evidovaných odborem sociální péče a zdravotnictví z dubna 2007 - ani v této odpovědi není seznam jeslí kompletní. V jiných odpovědích, kde se pisatel/ka neodvolává na tento přehled, se evidentně jedná o údaje vyhledané na veřejně přístupném webu.

Seznam jeslí je také vypracován v "Adresáři zdravotnických zařízení v ČR", který vypracovává ÚZIS; co se týče Prahy, je v tomto adresáři je přehled jeselských zařízení jak zcela nedostatečný (neobsahuje zdaleka všechny existující jesle), tak zároveň chybný (v seznamu jsou zařízení, která jeslemi nejsou).

U jednotlivých městských částí jsou také obrovské rozdíly v dostupnosti informací na webu - u některých jsou dohledatelné všechny potřebné informace včetně přihlašovacího formuláře, u řady z nich je s bídou dohledatelný telefonický kontakt a adresa.

Jesle veřejné (obecní):

Takové jesle existují v městských částech P1, P2, P3, P4 (tři jeselská zařízení-v rámci Prahy naprostá výjimka), P5 (dvě jeselská zařízení), P7, P8, P9, P10, P12.

Částky za pobyty v jeslích jsou v každé m. č. jiné. Většina m. č. má rozdílné sazby pro rodiče, kteří mají na jejím území trvalý pobyt, a pro ostatní; některé m. č. mají také speciálně snížené sazby pro „sociálně slabé“ a jedna m. č. odvíjí poplatky od příjmů dle násobků životního minima.

Rodiče s trvalým pobytem platí měsíčně částku maximálně 2000,- (většina částek se spíše blíží 1000,-). Rodiče bez trvalého pobytu platí maximálně 5000,- (na dvou m. č.), průměrně se tyto částky pohybují okolo 2000,- Kč. Stravné se pohybuje mezi 30-60,- Kč/den, často je rozlišeno podle doby pobytu dítěte. Většina jeslí také provozuje tzv. hlídací službu, která je zpoplatněna většinou od hodiny, případně za celý den či půlden; sazby pro rodiče s trvalým pobytem se pohybují průměrně okolo 50,- Kč na hodinu (min. 25,-, max. 85,-). Denní sazby se pohybují mezi 200-500,- Kč, opět v závislosti na trvalém pobytu.

Kapacita pražských jeselských zařízení je průměrně 30 dětí na jedno zařízení. Děti jsou přijímány od věku 6 měsíců (4 m. č.) či 1 rok (6 m. č.). Informace o naplněnosti se zjišťují obtížně, neboť ve většině jeslí je řada dětí na tzv. „pětidenní pobyty“, tedy děti, jejichž rodiče nechtějí přijít o rodičovský příspěvek. Nicméně lze konstatovat, že většina pražských jeslí má díky této situaci kapacity volné, ačkoli počet zapsaných dětí často formálně převyšuje kapacitu existující (jak konstatuje zpráva z jedné jeslí: místo 1 dítěte na celoměsíční provoz lze přijmout 4 děti na provoz pětidenní).

Jesle chybí v těchto městských částech:

P6 (zrušeny ke 30. 6. 2007); P11 (zrušeny od 1.3.2007 MČ Praha 11); P13 (zrušeny 1.7.2001 vzhledem k neúměrně vysokým nákladům na jejich provoz; zároveň se radnice zavázala připravit metodiku pro podporu rozvoje tzv. "minijeslí", o vzniku nějakého takového zařízení ale nikde není ani zmínka); P14; P15 (zde radnice v

současné době dělá ve spolupráci s katedrou Veřejné a sociální politiky UK projekt „Případová studie péče o děti do 5 let v P15“ - jedná se o průzkum mezi rodiči dětí v Praze 15, který je součástí studie, která by měla vést ke zlepšení služeb péče o děti v této městské části).

Soukromá zařízení pro děti do tří let:

Také v této oblasti je situace v Praze velice nepřehledná. Především existuje řada zařízení, která přijímají děti od 2 let. Některá se zaměřují na děti ve věku 2-4 roky; řada těchto zařízení je mezinárodních, výuka probíhá v cizím jazyce a přijímají děti např. v rozmezí 2-7 let. Některé mezinárodní školy a školky přijímajících i děti do 3 let se nacházejí v okrajových městských částech Prahy (např. Nebušice či Kunratice) a nejsou proto do této studie zahrnuty. Řada níže uvedených zařízení také považovat za „klasické jesle“.

Soukromá zařízení pečující o děti do 3 let se nacházejí v městských částech:

P1 (Modré nebe - mezinárodní s francouzštinou, otevírací doba pouze do 13,00, 12 měs. - 2,5 roku);

P2 (Dětské studio Žofka - od 2 do 4 let, se zaměřením na výtvarnou výchovu, nejedná se o klasické jesle);

P4 (CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí, od 6 měs.; Dětský koutek Pohádka - provoz pouze do 12, dále nabízejí individuální hlídací služby v zařízení nonstop, i pro miminka);

P5 (Jesle Malíčkov - klasické jesle od 6 měs.; Modré nebe - školička s francouzštinou 1-7 let, do 17,00);

P6 (TETTY - jesle a školka, mezinár. s angličtinou, od 18 měsíců, na P6 již funguje 1 pobočka a druhá se bude otevírat začátkem roku 2008 v budově zrušených obecních jeslí - připravují se tam i dotovaná místa, resp. program s výrazně sníženými poplatky; CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí);

P9 (Dětský klub-jesle Poupata - od 1,5 roku, celý den do 17,00);

P10 (CPA- jedna z poboček soukromých klasických jeslí; Baby školička v Uměleckém studiu Bulharská - od 2 do 4 let, pouze dopoledne, zaměřeno na výtvarnou a pohybovou výchovu; Baby školička Kája a Pája, 2-4 roky, až do 17, nabídka individuálního hlídání i menších dětí v budově školičky);

P11 (Občanské sdružení Krtek - klub Krecik, česko-polské, od 18 měs., jen klubový program 8,30-14);

P12 (The Prague British School-anglicky, od 20 měsíců, 8-16,00; dále program 3-5 let - jinak další pobočky ještě v P6, ale pro školní děti).

Co se týče cen, ty se velmi různí, nicméně všechny soukromé jesle jsou výrazně dražší než jesle veřejné. Pokud se zaměříme na platby za pobyty na celý den, tedy včetně odpoledne, a za celý měsíc, pak se těžko dostaneme pod 7 tisíc. Zařízení mezinárodní, s výukou cizího jazyka, se mohou vyšplhat až k 18 tis. za měsíc. Hodinové sazby za krátkodobé, nárazové hlídání se pohybují často přes 100,- Kč a

jsou již většinou srovnatelné s agenturními cenami za hlídání v domácnostech. Jinak bývají soukromá zařízení v porovnání s veřejnými mnohem flexibilnější.